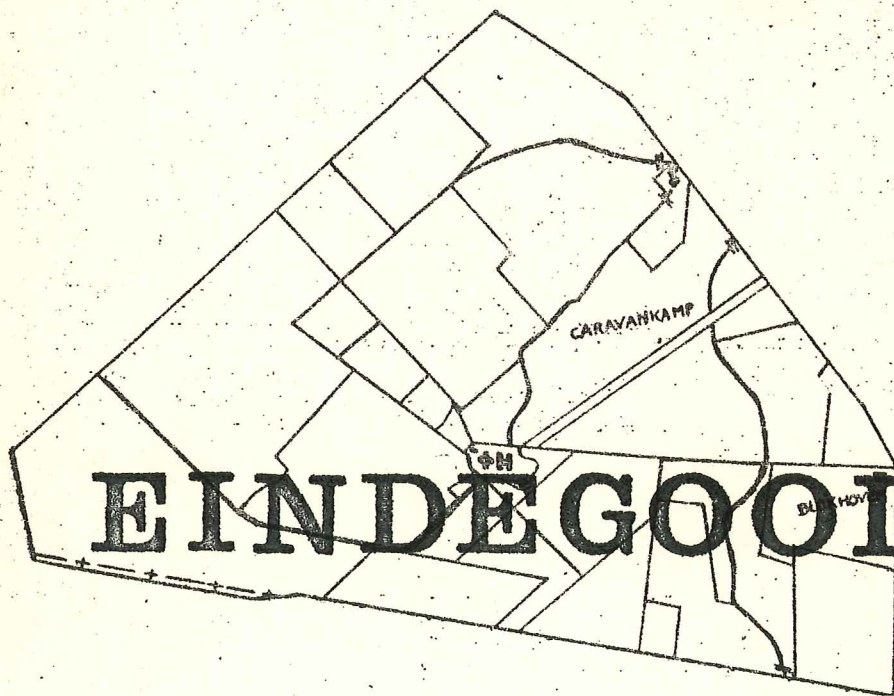

EEN NATUURHISTORISCHE SCHETS

VAN HET LANDGOED

UITG.: VOGELWERK GROEP 'T GOOI E.O.

15

1972

Samenstelling: D.A. Jonkers
J. Klein
L.F. Rijnja

Medewerkers: J.G. Groen
G. Heise
mevr. M.W. Heise-Schipper
mevr. G.R.M. Jonkers-Kemper
A. de Later
S.H. Poelstra
mevr. H.W. Reddingius-Schreuder
mej. C.M.T.I. Rosier
C.H.M. Steen

Foto's: R. Hovingh
D.A. Jonkers
mevr. G.R.M. Jonkers-Kemper

De kaarten werden welwillend ter beschikking gesteld door de heer C. Boekschoten te Hilversum.

Gegevens werden verwerkt van:

E.E. Arnolds	J. Kwinkelenberg
J.B.M. Frencken	P. Oostendorp
R. de Haan	A. Oudejans
M. Huyzer	L. Oudejans
J.A. van Ingen	B. van Poelgeest
D.A. Jonkers	H.v.d. Pol
KJN afd. Hilversum	P. Verbij

Meestal leren we de waarde der dingen eerst kennen, nadat wij ze verloren hebben.

INHOUD:

Voorwoord	1
Inleiding	2
Enkele gegevens over het ontstaan van het landgoed Einde-Gooi	3-4
Het huidige Einde-Gooi	5-6
Het landgoed planologisch gezien	7-8
De bodem	9
De botanische betekenis	10-17
Paddestoelen	18-23
Zoogdieren	24-25
Reptielen en amfibieën	26
Vissen	26
Vogels	27-36
Entomologische gegevens	37-40
Malacologische gegevens	41
Recreatie	42
Vervuiling	43
Samenvatting en conclusies	44
Suggesties	45-46
Bijlagen: kaarten van Einde-Gooi naar de situatie	
a. omstreeks 1525;	
b. omstreeks 1600;	
c. omstreeks 1925;	
d. in 1972.	

VOORWOORD

In het zuidwesten van het Gooi, tegen de provinciegrens aan, ligt een landgoed, EINDE-GOOI geheten. Het is een vrij ongerept gebied, waar de beheerder hier en daar de natuur de vrije hand heeft gelaten.

Hierbij komt nog dat in dit gebied de overgangen van zand naar veen samenkomen.

Deze factoren hebben er toe bijgedragen, dat er een planten- en dierenleven is ontstaan, dat zijn weerga in het Gooi vrijwel niet heeft.

Het samenstellen van een natuurhistorisch overzicht is geen eenvoudige zaak; wij hebben echter getracht van alle mogelijke disciplines de gegevens samen te brengen.

Mochten ergens hiaten voorkomen, dan zijn de ontbrekende gegevens ons op dit moment niet bekend. Wellicht vormen deze aanleiding tot nader onderzoek of tot het opsturen van aanvullende gegevens, die van harte welkom zijn.

De status van natuurmonument of reservaat zou voor dit unieke gebied volledig op zijn plaats zijn, wat niet behoeft in te houden dat de wandeling hier wordt verboden.

INLEIDING

EINDE-GOOI is, zoals de naam aangeeft, het einde van het Gooi. Hier gaat het droge, zandige bosgebied over in het drassige veengebied van Tienhoven en het weilandengebied boven Westbroek.

Vele natuurliefhebbers hebben in de loop der jaren de weg weten te vinden naar dit landgoed. Sommigen noteerden hun bevindingen, anderen lieten dit na. Dank zij de eersten was het mogelijk deze schets te formeren.

Voertdurende wisselingen van de landschapsstructuur en de beplantingen, de aanwezigheid van bouw- en weiland, alsmede van water, zulks gevoegd bij de overgang van zand naar veen, waren factoren, die een milieu schiepen, waarin het goed toeven was en is voor plant en dier.

Dit wordt tot uitdrukking gebracht in de verscheidenheid aan soorten en aantallen van flora- en fauna-elementen. De vraag is echter: Hoe lang en in welke mate kunnen zij zich nog handhaven?

Uit deze gedachte is het plan voortgekomen een natuurhistorische schets te maken en vast te leggen wat er is, opdat voor hen, die zich met de planologie en het beheer van deze landstreek bezig houden, een ander beeld opdoemt dan dat van lijnen en kleuren op een kaart.

Hoewel voor het gehele terrein op streek- en bestemmingsplannen de term "natuurgebied" wordt gebruikt, zijn er toch bedreigingen. Natuurgebied mag geen benaming zijn, waarmee men later naar believen kan manipuleren.

Van buitenaf is er behalve de escalerende recreatie de dreiging van het doortrekken van de Utrechtseweg door de oostrand.

Aan de binnenkant wordt geknaagd door tentenkampjes, die de laatste tijd worden gehouden en waarvan gevreesd moet worden dat deze zich nog zullen uitbreiden. Zeker nu er aangaande het vrij kamperen nieuwe verordeningen op komst zijn.

Moet ook dit gebied de weg van zovele natuurgebieden in het Gooi volgen en te gronde gaan?

Nog is het niet te laat; ze zijn er nog: de rust, de planten en de dieren!

Moge deze schets een leidraad zijn op de weg naar het behoud.

ENKELE GEGEVENS OVER HET ONTSTAAN VAN EINDE-GOOI

Lang voordat mensen het door hen aangelegde landgoed EINDE-GOOI noemden, lag hier aan de rand van een uitgestrekt veengebied, waarin nu plaatsjes als Loosdrecht en Westbroek zijn gelegen, reeds het einde van de hogere zandgronden van wat pas in de 14e eeuw het Gooi werd genoemd.

Het is waarschijnlijk, dat het veen zich gedeeltelijk tot over de huidige zandgronden heeft uitgestrekt. Dit veen is echter al snel afgegraven, naar men aanneemt in de 13, 14e en 15e eeuw.

Het vermaarde Gooier Bos heeft zich op de hogere delen van de zandgronden, die niet met veen waren bedekt, ook tot over dit gebied uitgestrekt.

Vanaf de Gooise zijde en vanuit de nederzettingen in de afgegraven veengebieden rond het huidige Loosdrecht en Maartensdijk werd voortdurend hout uit dit bos weggehaald. Het gebruiksrecht van dit bos kwam toe aan de gezamenlijke Gooiers, precies zoals dat ook met het gebruik van heide- en weidegronden was geregeld.

Dit recht deelden zij echter met de erfmaarschalken van Gooiland, leenmannen van de abdij van Elten.

De gebruiksregels, opgesteld door de gezamenlijke gebruikers, stonden vermeld in de zo genaamde bosbrieven, die gedateerd zijn St. Anthoniusdag 1364 en St. Willibrordsdag 1421.

Reeds in die tijd werden regels niet zo nauw genomen, waardoor rond 1600 het gehele bos verloren was gegaan. Naar men zegt zijn de laatste stammen verwerkt in het stadhuis van Naarden.....!

Hierna is de gehele streek begroeid geraakt met heide en ontstonden op de hoogste en dus ook de droogste delen stuifzanden.

In die tijd liep de verbinding tussen de stad Naarden en de stad Utrecht door dit gebied (een zogenaamde Heerenwegh).

Rond 1700 is het Loosdrechtse Bos geplant, maar verder veranderde er weinig in het landschap.

Vanaf de droge zandgronden liepen tenminste twee kaden in de richting van Westbroek. Deze zijn nog, zij het

slechts gedeeltelijk in het landschap terug te vinden, zoals b.v. de Maarseveense kade.

In de 19e eeuw vinden ineens grote veranderingen plaats. Rond 1830 wordt de straatweg naar Utrecht aangelegd en rond 1840 wordt het Tienhovens kanaal gegraven.

In 1837 had de eerste heideverdeling plaats. Een groot deel van de gronden, waarop nu EINDE-GOOI is gelegen, werd verkocht aan twee notabelen: Jan David Zooker, architect te Haarlem en Johannes van der Linden, koopman te Amsterdam, die zo ieder een helft in hun bezit kregen. De grondprijs bedroeg toen nog slechts enkele centen per m²!

Daarna is het gebied "ontgonnen". De heide werd voor een deel bebost en in het zuidwesten werd zand afgegraven. Toen is ook het afwateringskanaaltje gegraven, dat vanaf de boerderij EINDE-GOOI naar het Tienhovens kanaal loopt. Na die zandwinning zijn daar weilanden en akkers, omzoomd door mooie houtwallen, ontstaan.

Ook langs de Utrechtseweg zijn in latere tijd nog enkele percelen afgegraven.

Tussen 1840 en 1880 zijn de huisjes en boerderijtjes in EINDE-GOOI gebouwd.

Wanneer men de speciale kaart uit 1925, behorend bij het rapport van de Centrale Schoonheidscommissie van het Gooi, bekijkt, dan ziet men daarop een zeer afwisselend landschap aangegeven. Restanten van de oorspronkelijke heide, weilanden en enkele akkertjes, afgewisseld met naaldhout en eikenhakhoutcomplexen. Voor zover bekend is dat zo gebleven tot in 1944 de Wehrmacht van onze oosterburen een derde van de houtopstanden vorderde. Na de oorlog hebben de eigenaren de toen geleden schade trachten te herstellen.

Wie de kaart van 1925 vergelijkt met de huidige situatie zal zien, dat er landschappelijk niet zo veel is veranderd. De variatie in details is echter langzaam maar zeker verloren gegaan. Als we willen, kunnen die terugkomen.....!

HET HUIDIGE EINDE-GOOI

Vergelijken wij de bij deze schets gevoegde kaarten met elkaar, dan is er wel het een en ander veranderd. Omstreeks 1925 bestond het landgoed voor een groot deel uit bouw- en weiland, terwijl het loofhout en in nog mindere mate het naaldhout de rest besloeg; voorts lagen er twee heideveldjes.

Van de toenmalige bebouwing zijn alle huizen nog aanwezig; centraal lag het grote huis "Einde-Gooi", waarop een groot deel van de paden uitkwam, terwijl aan de randen de kleinere huizen stonden. Het huisje aan de toen geheten Nieuwe Loosdrechtscheweg (nu Noodweg) had evenals de boerderij aan de Utrechtseweg een naam. Deze namen "Klein Einde-Gooi" en "Blokhoven" sieren nog steeds de gevel.

Hoewel de oppervlakte (ca 145 ha) onveranderd is gebleven, kunnen we stellen, dat het landschapsbeeld er heden ten dage heel anders uitziet. Na de Tweede Wereldoorlog, toen een zeer groot deel van het bos was gekapt, werd alles opnieuw ingeplant. Nu - in 1972 - overheerst het naaldhout; op een enkele na zijn de akkers bos geworden, hetgeen eveneens met enkele weilanden het geval is. De heideveldjes zijn vrijwel verdwenen, daar de houtopslag de heide overwoekerd heeft.

Uiteraard is het eigendomsrecht in de loop der jaren in andere handen overgegaan. Jarenlang heeft het gebied deel uitgemaakt van het landgoed Pijnenburg, waarvan de familie Insinger de eigenaar was. Enkele jaren geleden werd EINDE-GOOI losgekoppeld en werd het eigendom van mevrouw A.E.S.R. Insinger te Soest, die de moeilijke taak heeft het bezit naar beste weten en kunnen te beheren.

De oplettende wandelaar zal tijdens zijn wandeling in het bos vast en zeker de ontsierende sleuf tegenkomen, die vanaf het weiland aan de oostrand ver naar het westen doorloopt. Deze is gegraven in de zestiger jaren om het onder water staande weiland te ontwateren. Men had het weiland n.l. uitgegraven om zand te verkrijgen; hierdoor kreeg de sterk fluctuerende grondwaterstand de mogelijkheid het terrein onder water te zetten, zodat er 's winters zelfs op kon worden geschaatst.

Het gevolg van de sleuf was dat er nu een vergaande ontwa-

tering plaats vond, waardoor het uiterlijk van het weiland veranderde.

Het is aannemelijk dat het gehele gebied in de loop der jaren sterk is verarmd, hoewel het lijkt alsof dit niet het geval is, wanneer we de flora- en fauna-elementen, die nog aanwezig zijn, in ogenschouw nemen.

De biologische betekenis van het huidige EINDE-GOOI wordt duidelijk, wanneer we in aanmerking nemen, dat volgens de nu geldende opvattingen een natuurterrein wordt gewaardeerd naar de mate, waarin min of meer stabiele ecosystemen (landschapstypen) in onderling verband voorkomen.

Hoe groter de diversiteit - die vaak blijkt uit de soortenrijkdom - des te groter is de biologische draagkracht om als buffer te dienen in een door de mens aangetaste biosfeer.

HET LANDGOED PLANOLOGISCH GEZIEN

Het streekplan voor het Gooi en de Vechtstreek laat zien dat er met uitzondering misschien van een nieuwe weg tussen Hilversum en Utrecht op het landgoed weinig schokkende dingen staan te gebeuren. Deze nieuwe weg, die door de provincie Utrecht op het streekplan "Vecht en Plassengebied" is gezet, is echter door de gemeente Maartensdijk niet in het bestemmingsplan voor het landelijk gebied opgenomen. Ook in het Gooi is, gezien de reacties op de partiële herziening van het streekplan "Gooi en Vechtstreek", weinig behoefte aan deze weg. We mogen dus hopen dat ook Provinciale Staten van Utrecht zullen inzien, dat voor de relaties Utrecht - Hilversum een spoorlijn, de nieuwe rijksweg 27 en de huidige Utrechtseweg voldoende zijn voor een goed vervoer van personen en goederen.

Het moet naar onze mening mogelijk zijn EINDE-GOOI te behouden, mét de open relaties naar Loosdrecht - Westbroek, als gebied voor rustige recreatie.

Hierbij is het dringend nodig, dat er enkele bescheiden recreatievoorzieningen worden aangebracht.

Van groot belang is het, dat de ontwikkeling van verblijfsrecreatie, maneges etc. aan de rand van het landgoed in de gemeente Maartensdijk niet verder wordt doorgezet. Naast de grote en kleinere concentratiepunten voor de openluchtrecreatie, zoals bij voorbeeld ten noorden van Utrecht rond de Maarseveense Plassen, in Loosdrecht en op het dagkampeerterrein van het Gooisch Natuurreservaat op de Zwarte Berg tot stand zijn gebracht, is er in toenemende mate behoefte aan rustige recreatieterreinen.

In het geval EINDE-GOOI, dat, laten we dat niet vergeten, ligt tussen de stadsgewesten Utrecht en Gooiland, zijn mogelijkheden aanwezig, waardoor rustige recreatie zeer goed gecombineerd kan worden met natuurbehoud.

In een bestemmingsplan voor het gebied kan men denken aan natuurbehoud en passieve recreatie en voor de landbouw-enclaves aan een bestemming, die beperkt agrarisch gebruik met grote landschappelijke waarde inhoudt. Verdergaande zandwinning en kampeer en/of caravanterreinen

mogen niet worden toegestaan.

Ziet men EINDE-GOOI in relatie met zijn omgeving, dan is behoud van de bossen en de heide ten noorden van het landgoed verzekerd. Deze zijn immers bijna geheel eigendom van de Stichting Gooisch Natuurreservaat.

Essentieel is echter ook het openhouden van zijn ongestoorde relaties met het aangrenzende veengebied ten zuiden en zuidwesten van het landgoed.

Met behulp van een zorgvuldig én gecoördineerd beheer van de fraaie landschapselementen, zoals het aantrekkelijke Graaf Floris V-weggetje en het verwijderen van ontsierende elementen als het enorme autowrakkenterrein kan hier een prachtig, niet door grote wegen versnipperd, landschap bewaard blijven.

Voorwaar geen eenvoudige opgave voor planologen, bestuurders, eigenaren en beheerders van dit gebied!

DE BODEM

EINDE-GOOI is gelegen op Pleistocene dekzanden, die een windafzetting zijn van de Würm- of Weichselijstijd.

Het terrein is vrijwel niet geaccidenteerd; alleen in het noordoostelijke deel is een lage uitloper van een stuwwal te vinden.

Langs de randen aan de Graaf Floris V-weg en aan de zijde bij het Tienhovens kanaal zijn lage, smalle doch zeer duidelijke zandruggen aanwezig.

De bodem is bijna geheel samengesteld uit een humuspodzol ¹⁾, dat van west naar oost weer is onder te verdelen in een laarpodzol bij het weilandengebied, een veldpodzol en duinvaaggrond.

Op de bodemkaart (Blad 31 Oost /Utrecht/ uitgave 1970 Stiboka) staan zij respectievelijk aangeduid als c Hn 21, Hn 21 en Zd 21. Deze letter- en cijfercombinaties beduiden dat er bij de eerste (laarpodzol) vermoedelijk vroeger al een open plek (in een bos?) is geweest, waarvan de humushoudende bovengrond matig-dik is (30 - 50 cm) en dat er kenmerken zijn, die er op wijzen, dat zij is ontstaan onder sterke invloed van (grond)water. Het profiel is ontwikkeld in fijn leemarm of zwak lemig zand. Bovendien werd hier een cultuurdek aangetroffen. Bij het veldpodzol ontbreekt dit, maar geldt verder dezelfde beschrijving, evenals voor de duinvaaggrond. De laatste heeft de minst duidelijke bodemvorming en vertoont kenmerken, die het gevolg zijn van lage grondwaterstanden.

Ingedeeld in grondwatertrappen blijkt dat de gemiddelde hoogste grondwaterstand bij het laar- en veldpodzol tussen de 40 en 80 cm beneden het maaiveld ligt; de laagste komt meer dan 120 cm beneden het maaiveld. Ook hierin wijkt de duinvaaggrond weer af; de gemiddelde hoogste grondwaterstand komt praktisch niet beneden 80 cm onder het maaiveld, de laagste ligt gemiddeld altijd boven de 120 cm.

¹⁾ podzol = askleurige loodzandlaag, die veel in deze gronden voorkomt.

DE BOTANISCHE BETEKENIS

Botanisch gezien behoort het landgoed tot het type vochtig eiken- en berkenbos (Querceto-Betuletum), waarin de kruiden- en mossenflora van min of meer natuurlijke samenstelling is.

Als we een nederlandse flora openslaan en alle in ons land voorkomende soorten optellen, komen we tot ruim 1300 soorten. Ongeveer een tiende deel van de in zo'n flora vermelde soorten werd op de betrekkelijk kleine oppervlakte van dit gebied gevonden.

Van de varens werd zowel het voorkomen van de eikvaren als van het dubbelloof geconstateerd en op een enkele plaats staat de in het Gooi zeldzame koningsvaren. Dopheide wordt voornamelijk langs de oostrand op vochtige plaatsen aangetroffen; restanten van eens grotere plekken struikheide zijn hier ook te vinden.

Naast de normale flora, die we in dit type loofbossen aantreffen, staan in de omgeving van het bouwland interessante soorten als akkerkromhals en dauwnetel, die elders in het Gooi zeldzaam zijn.

Meer naar het westen, waar de invloed van het veengebied merkbaar begint te worden, groeien in en langs de enige sloot, die het gebied rijk is, krabbescheer, zwanebloem, pijlkruid, grote e-gelskop etc. De sloot is vrijwel niet verontreinigd en staat in verbinding met het - door het marine-opleidingscentrum sterk vervuilde - Tienhovens kanaal. De druk, die door het langzaam stromende kwelwater van de sloot veroorzaakt wordt, heeft blijkbaar tot nu toe het binnendringen van water uit het Tienhovens kanaal weten tegen te gaan. Een ander interessant deel zijn de randen, waar o.m.

heggedoornzaad werd gevonden.

De blad- en levermossen zijn goed vertegenwoordigd; in de loop der jaren werden 32 soorten gedetermineerd. Hoewel zij niet in de inventarisatielijsten staan vermeld, komen er wel verscheidene soorten korstmossen voor, die zich in goede staat bevinden. Kennelijk zit het landgoed nog niet in de epifytenwoestijn (gebied waarin deze korstmossen door luchtverontreiniging niet meer kunnen groeien), die in de ruime omtrek van Utrecht aanwezig is.

Van de bomen en heesters komen 35 soorten voor. Door de verspreide groei met afwisselend loof- en naaldhout is er een gevarieerd en aantrekkelijk bos ontstaan, waarin allerlei natuurlijke elementen een geschikt leefmilieu vinden.

BOTANISCHE INVENTARISATIELIJST

Bomen en heesters

ACACIA	<i>Robinia pseudoacacia</i>
AMERIKAANSE EIK	<i>Quercus rubra</i>
AMERIKAANSE VOGELKERS	<i>Prunus serotina</i>
BERK	<i>Betula pendula</i>
BEUK	<i>Fagus silvatica</i>
DOUGLAS	<i>Pseudotsuga taxifolia</i>
EGELANTIER	<i>Rosa eglanteria</i>
ESDOORN	<i>Acer pseudoplatanus</i>
FRAMBOOS	<i>Rubus idaeus</i>
FIJNSPAR	<i>Picea excelsa</i>
GEOORDE WILG	<i>Salix aurita</i>
GRAUWE WILG	<i>Salix cinerea</i>
GROVE DEN	<i>Pinus silvestris</i>
HAZELAAR	<i>Corylus avellana</i>
HEMLOCKSPAR	<i>Tsuga canadensis</i>
HULST	<i>Ilex aquifolium</i>
JENEVERBES	<i>Juniperus communis</i>
KAMPERFOELIE	<i>Lonicera periclymenum</i>
KLIMOP	<i>Hedera helix</i>
LARIKS	<i>Larix spec.</i>
LINDE	<i>Tilia spec.</i>
LIJSTERBES	<i>Sorbus aucuparia</i>
MEIDOORN	<i>Crataegus spec.</i>
OOSTENRIJKSE DEN	<i>Pinus nigra</i>
RATELPOPULIER	<i>Populus tremula</i>
SITKASPAR	<i>Picea sitchensis</i>
TAMME KASTANJE	<i>Castanea sativa</i>
VLIER	<i>Sambucus nigra</i>
VOGELKERS	<i>Prunus padus</i>
VUILBOOM	<i>Rhamnus frangula</i>
WATERWILG	<i>Salix caprea</i>
WEGEDOORN	<i>Rhamnus catharticus</i>
WINTEREIK	<i>Quercus petraea</i>
ZOMEREIK	<i>Quercus robur</i>

Varens

ADELAARSVAREN	Pteridium aquilinum	
DUBBELLOOF	Blechnum spicant	
EIKVAREN	Polypodium vulgare	
KONINGSVAREN	Osmunda regalis	zeldzaam in het Gooi
MANNETJESVAREN	Dryopteris filix-mas	
STEKELVAREN	Dryopteris austriaca	
WIJFJESVAREN	Athyrium filix-femina	

Zaadplanten

AKKERDISTEL - se	Cirsium arven- se	BUNTGRAS - Corynephorus ca- nescens
AKKERHOORNBLOEM - arvense	Cerastium arvense	DAUWNETEL - Galeopsis speci- osa - <u>zeldzaam</u>
AKKERKOOL - Lapsana commu- nis	Lapsana commu- nis	DOORNAPPEL - Datura stramo- mium - <u>zeldzaam</u>
AKKERMELKDISTEL - Sonchus arvensis	Sonchus arvensis	DOPHEI - Erica tetralix
AKKERWINDE - Convolvulus ar- vensis	Convolvulus ar- vensis	DRIEDELIG TANDZAAD - Bidens tripartitus
AVONDKOEKOEKSBLOEM - Melan- drium album	Melan- drium album	DUIVEKERVEL - Achillea mille- folium
BEREKLAUW - Heracleum sphon- dium	Heracleum sphon- dium	ENGELWORTEL - Angelica sil- vestris
BITTERZOET - Solanum dulca- mara	Solanum dulca- mara	FLUITEKRUID - Anthriscus sil- vestris
BLAARTREKKENDE BOTERBLOEM - Ranunculus scelerat- us	Ranunculus scelerat- us	GELE LIS - Iris pseudacorus
BLEEKGELE HENNEPNETEL - Ga- leopsis segetum	Galeopsis segetum	GELE PLOMP - Nuphar luteum
BOCHTIGE SMELE - Deschamp- sia flexuosa	Deschamp- sia flexuosa	GEVLEKTE SCHEERLING - Conium maculatum
BOSANDOORN - Stachys silva- tica	Stachys silva- tica	GEWONE EREPRIJS - Veronica chamaedrys
BOSBRAAM - Rubus fruticosus	Rubus fruticosus	GEWONE HENNEPNETEL - Galeop- sis tetrahit
BOSDROOGBLOEM - Gnaphalium silvaticum	Gnaphalium silvaticum	GEWONE OGENTROOST - Euphrasia officinalis
BOSVELDKERS - Cardamine sil- vatica	Cardamine sil- vatica	GEWONE RAKET - Sisymbrium of- ficinale
BREEDBLADIGE WESPENORCHIS - Epipactis helleborine	Epipactis helleborine	GLAD WALSTRO - Galium mollugo
BRUNEL - Prunella vulgaris	Prunella vulgaris	GLIDKRUID - Scutellaria gale- riculata
		GRASKLOKJE - Campanula rotun- difolia

GRASMUUR - <i>Stellaria graminea</i>	KLEIN SPRINGZAAD - <i>Impatiens parviflora</i>
GROTE BRANDNETEL - <i>Urtica dioica</i>	KLEIN TASJESKRUID - <i>Teesdalia nudicaulis</i>
GROTE EGELSKOP - <i>Sparganium ramosum</i>	KLEINE BRANDNETEL - <i>Urtica urens</i>
GROTE EREPRIJS - <i>Veronica persica</i>	KLEINE HOORNBLOEM - <i>Cerastium tetrandrum</i>
GROTE WATERWEEGBREE - <i>Alisma plantago-aquatica</i>	KLEINE VELDKERS - <i>Cardamine hirsuta</i>
GROTE WEEGBREE - <i>Plantago major</i>	KLIMOPEREPRIJS - <i>Veronica herifolia</i>
HAAGWINDE - <i>Calystegia sepium</i>	KNIKKEND TANDZAAD - <i>Bidens cernuus</i>
HEERMOES - <i>Equisetum arvense</i>	KNOOPKRUID - <i>Centaurea pratensis</i>
HEGGEDOORNZAAD - <i>Torilis anthriscus</i> - <u>in het Gooi zeldzaam</u>	KOEKOEKSBLOEM - <i>Lychnis flos-cuculi</i>
HEGGEDUIZENDKNOOP - <i>Polygonum dumetorum</i>	KRAAILOOK - <i>Allium vineale</i>
HEGGEWIKKE - <i>Vicia sepium</i>	KRABBESCHEER - <i>Stratiotes aloides</i>
HELMKRUID - <i>Scrophularia nodosa</i>	KROMHALS - <i>Anchusa arvensis</i> - <u>in het Gooi zeldzaam</u>
HERDERSTASJE - <i>Capsella bursa-pastoris</i>	KROPAAR - <i>Dactylis glomerata</i>
HONSDRAF - <i>Glechoma hederacea</i>	KRUIPBOTERBLOEM - <i>Ranunculus repens</i>
HONDSVIOOLTJE - <i>Viola canina</i>	KRUIPGANZERIJK - <i>Potentilla procumbens</i>
HOORNBLOEM - <i>Cerastium triviale</i>	LEVERKRUID - <i>Eupatorium cannabinum</i>
HOP - <i>Humulus lupulus</i>	LIGGEND WALSTRO - <i>Galium saxatile</i>
HOPKLAVER - <i>Medicago lupulina</i>	LOOK ZONDER LOOK - <i>Alliaria officinalis</i>
JACOBS KRUISKRUID - <i>Senecio jacobaea</i>	MADELIEFJE - <i>Bellis perennis</i>
KALMOES - <i>Acorus calamus</i>	MANNETJES EREPRIJS - <i>Veronica officinalis</i>
KATTESTAART - <i>Lythrum salicaria</i>	MELKDISTEL - <i>Sonchus oleraceus</i>
KIKKERBEET - <i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	MELKEPPE - <i>Peucedanum palustre</i>
KLAPROOS - <i>Papaver rhoeas</i>	MIDDELST VERGEETMIJNIETJE - <i>Myosotis arvensis</i>
KLEEFKRUID - <i>Galium aparine</i>	MOERASANDOORN - <i>Stachys palustris</i>
KLEIN KAASJESKRUID - <i>Malva neglecta</i>	

MOERASROLKLAVER - Lotus uliginosus	SINT JANSKRUID - Hypericum perforatum
MOERASSPIREA - Filipendula ulmaria	SMALLE WEEGBREE - Plantago lanceolata
MOERASVERGEETMIJNIET - Myosotis palustris	SMEERWORTEL - Symphytum officinale
MUIZEOOR - Hieracium pilosella	SPEENKRUID - Ranunculus ficaria
MUUR - Stellaria media	STEENRAKET - Erysimum cheiranthoides
NAGELKRUID - Geum urbanum	STINKENDE GOUWE - Chelidonium majus
PAARDEBLOEM - Taraxacum officinale	STINKENDE KAMILLE - Anthemis cotula
PAARSE DOVENETEL - Lamium purpureum	STRIJKHEI - Calluna vulgaris
PEKBLOEM - Silene armeria - zeldzaam	STIJVE KLAVERZURING - Oxalis stricta
PENNINGKRUID - Lysimachia nummularia	STIJVE OGENTROOST - Euphrasia stricta
PERZIKKRUID - Polygonum persicaria	TEUNISBLOEM - Oenothera biennis
PINKSTERBLOEM - Cardamine pratensis	TORMENTIL - Potentilla erecta
PIJLKRUID - Sagittaria sagittifolia	VALERIAAN - Valeriana officinalis
RAAI - Galeopsis ladanum	VARKENSGRAS - Polygonum aviculare
RANKENDE HELMBLOEM - Coryclaviculata	VELDBIES - Luzula campestris
REIGERSBEK - Erodium cicutarium	VELDEREPRIJS - Veronica arvensis
RIDDERZURING - Rumex obtusifolius	VELDLATHYRUS - Lathyrus pratensis
RIET - Phragmites communis	VELDSLAA - Valerianella olitoria
ROBERTSKRUID - Geranium robertianum	VOGELWIKKE - Vicia cracca
RODE KLAVER - Trifolium pratense	VROEGELING - Erophila verna
ROLKLAVER - Lotus corniculatus	WATERLELIE - Nymphaea alba
RUW VERGEETMIJNIETJE - Myosotis hispida	WATERMUNT - Mentha aquatica
SCHERMHAVIKSKRUID - Hieracium umbellatum	WATERPEPER - Polygonum hydropiper
SCHERPE BOTERBLOEM - Ranunculus acer	WATERPEST - Elodea canadensis
SCHIJKAMILLE - Matricaria discoidea	WATERVIOLIER - Hottonia palustris
	WEDERIK - Lysimachia vulgaris
	WILDE BERTRAM - Achillea ptarmica

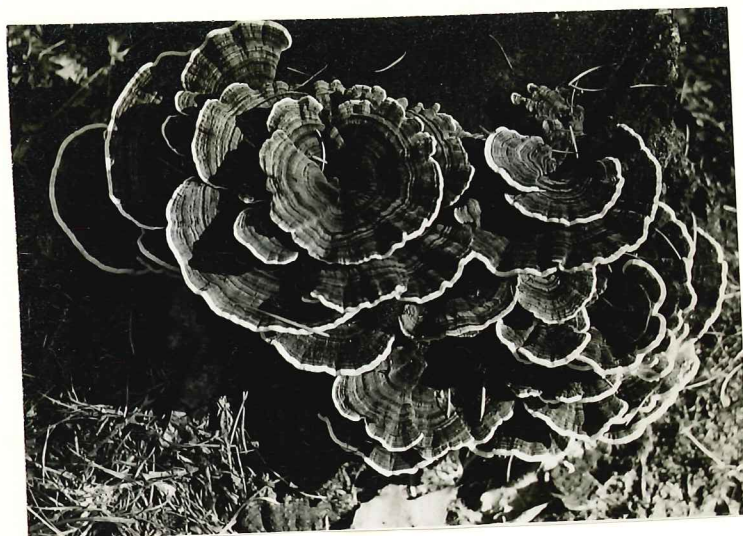
WILGEROOSJE - <i>Epilobium angustifolium</i>	ZANDRAKET - <i>Arabidopsis thaliana</i>
WITBOL - <i>Holcus lanatus</i>	ZEEGROENE MUUR - <i>Stellaria glauca</i>
WITTE KLAVER - <i>Trifolium repens</i>	ZEVENBLAD - <i>Aegopodium podagraria</i>
WOLFSPOOT - <i>Lycopus europaeus</i>	ZILVERSCHOON - <i>Potentilla anserina</i>
ZACHTE OOIEVAARSBEK - <i>Geranium molle</i>	ZWANEKLOEM - <i>Butomus umbellatus</i>
ZACHTE WITBOL - <i>Holcus mollis</i>	ZWARTE NACHTSCHADE - <i>Solanum nigrum</i>
ZANDBLAUWTJE - <i>Jasione montana</i>	ZWALUWTONG - <i>Polygonum convolvulus</i>
ZANDMUUR - <i>Arenaria serpyllifolia</i>	

Blad- en levermossen

Wetenschappelijke benaming:	Nederlandse naam van geslacht of soort:	Voorkomen:
<i>Isothecium myosuroides</i>	Palmpjesmossen	zeldzaam
<i>Pohlia nutans</i>	Peermossen	algemeen
<i>Amblystegium serpens</i>	Pluisdraadmossen	zeldzaam
<i>Dicranalla heteromella</i>	Pluisjesmossen	algemeen
<i>Lophocolea bidentata</i>	Kantmos	algemeen
<i>Dicranoweisia cirrhata</i>	Sikkelsterretjesmos	algemeen
<i>Hypnum cupressiforme</i>	Klauwtjesmossen	algemeen
<i>Hypnum cupr.fo.filiforme</i>	idem	zeldzaam
<i>Mnium hornum</i>	Sterremossen	algemeen
<i>Dicranum scoparium</i>	Gaffeltandmossen	algemeen
<i>Aulacomnium androgynum</i>	Kropjesmossen	algemeen
<i>Barbula convoluta</i>	Schroeftandmossen	zeldzaam
<i>Atrichum undulatum</i>	Rimpelmossen	algemeen
<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>	Haakmossen	algemeen
<i>Pleurozium schreberi</i>	Bronsmos	algemeen
<i>Pseudoscleropodium purum</i>	Ladder mos	zeldzaam
<i>Polytrichum formosum</i>	Haarmossen	zeldzaam
<i>Polytrichum juniperium</i>	idem	algemeen
<i>Leucobryum glaucum</i>	Kussentjesmos	algemeen
<i>Mnium affine</i>	Sterremossen	zeldzaam
<i>Pellia epiphylla</i>	Gewone Pellia	algemeen
<i>Brachythecium rutabulum</i>	Dikkopmossen	algemeen
<i>Ceratodon purpureus</i>	Purpersteeltjes	algemeen

Lepidozia reptans	Neptunusmos	algemeen
Cephaloziella spec.	-	zeldzaam
Orthodontium lineare	Geelsteeltje	zeldzaam
Lophocolea heterophylla	Kantmos	algemeen
Orthotrichum diaphanum	Haarmutsen	zeldzaam
Funaria hygrometrica	Krulmossen	algemeen
Marchantia polymorpha	Steenlevermos	zeldzaam
Eurhynchium praelongum	Snavelmossen	zeldzaam
Plagiothecium undulatum	Platmossen	zeldzaam

PADDESTOELEN

In de mycologische wereld staat EINDE-GOOI bekend om zijn grote verscheidenheid aan fungi.

Jaarlijks houden de natuurhistorische verenigingen excursies naar dit gebied.

De soortenlijst van paddestoelen, die hierna is opgenomen, is samengesteld uit de gegevens, die van 1964 tot 1972 door J.B.M.Frencken zijn verzameld. Samengevoegd met gegevens van anderen, telt de lijst \pm 180 soorten, waaronder vele zeldzame en zelfs een zeer zeldzame, n.l. de Kleverige Knolamaniet.

Vooraf de russula's, melkzwammen en amanieten zijn in vrij grote getale te bewonderen.

Ondanks de stroom van publikaties, waarin wordt verzocht om toch vooral geen paddestoelen te plukken, vindt het zoeken in dit bosgebied nog gestadig voortgang. Regelmatig kan men op een mooie herfstdag mensen tegenkomen met plastic tassen, zakken en dozen paddestoelen. De cantharel, een eetbare paddestoel, wordt ook hier ernstig bedreigd. Het vrijwel ontbreken van toezicht is mede debet aan dit zoeken, want men kan ongestoord zijn gang gaan.

Wil dit gebied, dat o.i. het rijkste paddestoelengebied van het Gooi is, deze faam behouden, dan zijn zeer spoedig te treffen corrigerende maatregelen op hun plaats.

LIJST VAN VOORKOMENDE PADDESTOELEN

Wetenschappelijke benaming: Nederlandse naam: Voorkomen:

<i>Paxillus involutus</i>	Gewone Krulzoom	
<i>Scleroderma aurantium</i>	Aardappelbovist	
<i>Amanita citrina</i>	Gele Knolamaniet	
<i>Amanita phalloides</i>	Groene Knolamaniet	zeldzaam
<i>Amanita muscaria</i>	Vliegenzwam	
<i>Tricholoma rutilans</i>	Purpergele Ridderzwam	
<i>Tricholoma columbetta</i>	Zoete Witte Ridderzwam	
<i>Hypholoma fasciculare</i>	Gewone Zwavelkop	
<i>Hypholoma sublateritium</i>	Rode Zwavelkop	
<i>Russula emetica</i>	Braakrussula	
<i>Russula ochroleuca</i>	Gele Gladrandrussula	
<i>Lactarius turpis</i>	Zwartgroene Melkzwam	
<i>Lactarius rufus</i>	Rossige Melkzwam	
<i>Piptoporus betulinus</i>	Berkezwam	
<i>Cantharellus cibarius</i>	Cantharel	
<i>Lactarius helvus</i>	Viltige Maggizwam	
<i>Lactarius vietus</i>	Roodgrijze Melkzwam	
<i>Trametes betulina</i>	-	
<i>Inocybe lanuginosa</i>	Wollige Vezelkop	zeldzaam
<i>Bjerkandera adusta</i>	Grijze Gaatjeszwam	
<i>Hydnellum zonatum</i>	Bruingegordelde Stekelzwam	zeldzaam
<i>Russula xerampelina</i>	Vissige Russula	zeldzaam
<i>Russula sororia</i>	-	zeldzaam
<i>Chlorosplenium aeruginosum</i>	-	
<i>Hapalopilus nidulans</i>	-	zeldzaam
<i>Mycena fagetorum</i>	-	zeldzaam
<i>Coprinus lagopus</i>	Hazepootje	zeldzaam
<i>Hygrocybe acuto-conica</i>	-	zeldzaam
<i>Tremella foliacea</i>	-	
<i>Fistulina hepatica</i>	Biefstukzwam	zeldzaam
<i>Macrolepiota rhacodes</i>	Knolparasolzwam	zeldzaam
<i>Oudemansiella platyphylla</i>	Breedplaatstreephoed	
<i>Psathyrella candolleana</i>	Bleke Smalplaatfranjehoed	
<i>Collybia peronata</i>	Scherpe Taailing	

<i>Psathyrella hydrophylla</i>	Witsteelfranjehoed	
<i>Meripilus giganteus</i>	-	zeldzaam
<i>Xylaria polymorpha</i>	Houtknotszwam	zeldzaam
<i>Russula cyanoxantha</i>	Regenboogzwam	
<i>Ganoderma applanatum</i>	Platte Tonderzwam	
<i>Lycoperdon perlatum</i>	Parelstuifzwam	
<i>Laccaria amethystina</i>	Rodekoolzwam	
<i>Laccaria laccata</i>	Fopzwam	
<i>Pluteus cervinus</i>	Hertezwam	
<i>Cortinarius paleaceus</i>	-	
<i>Russula vesca</i>	Smakelijke Russula	
<i>Suillus variegatus</i>	-	
<i>Collybia maculata</i>	Roestvlekkenzwam	
<i>Lactarius quietus</i>	Kaneelkleurige Melkzwam	
<i>Lactarius blennius</i>	Grijsgroene Melkzwam	zeldzaam
<i>Mycena galericulata</i>	Helmzwammetje	
<i>Boletus edulis</i>	Eekhoortjesbrood	
<i>Galerina hypnorum</i>	Geelbruin Mosklokje	
<i>Calocera viscosa</i>	Kleverig Koraal- zwammetje	zeldzaam
<i>Amanita fulva</i>	Roodbruine Slanke Amaniet	
<i>Russula fellea</i>	Gele Streeprand- russula	
<i>Gymnopilus penetrans</i>	Dennevlam	
<i>Armillariella mellea</i>	Honingzwam	
<i>Coryne sarcoides</i>	Paarse Knoopzwam	
<i>Phallus impudicus</i>	Grote Stinkzwam	
<i>Stropharia aeruginosa</i>	Kopergroenzwam	
<i>Calocera cornea</i>	-	
<i>Xerocomus chrysenteron</i>	-	
<i>Xerocomus badius</i>	-	
<i>Stereum hirsutum</i>	Gele Korstzwam	
<i>Phlegmacium albo-viola- ceum</i>	Lila Dikvoet	
<i>Trametes versicolor</i>	Elfenbankje	
<i>Russula nigricans</i>	Grofplaatrussula	
<i>Russula fragilis</i>	-	
<i>Russula mairei</i>	-	
<i>Collybia butyracea</i>	Vettige Diksteel	
<i>Otidea onotica</i>	Varkensoortje	zeldzaam

Marasmius perforans	Sparretaailing	
Lactarius subdulcis	Bitterzoete Melkzwam	zeldzaam
Clitocybe vibecina	Gestreepte Trechter- zwam	
Lyophyllum ambustum	-	zeldzaam
Cystoderma amianthinum	Geelkokerzwammetje	
Clitocybe suaveolens	Kleine Anijstrechter- zwam	zeldzaam
Stropharia semiglobata	-	
Collybia dryophila	Eikebladzwammetje	
Leccinum scaber	-	
Phlebia aurantiaca	-	
Nectria cinnabarina	Meniezwammetje	
Lactarius chrysorrheus	-	zeldzaam
Lactarius torminosus	Baardige Melkzwam	
Lactarius theiogalus	-	
Kuehneromyces mutabilis	Kleine Bundelzwam	
Hebeloma mesophaeum	Kleine Vaalhoed	
Hebeloma crustuliniforme	Gewone Radijszwam	
Hypholoma capnoides	Gewone Dennezwavel- kop	
Lepista nuda	Grote Paarse Ridder- zwam	
Cortinarius hemitrichus	-	
Trametes gibbosa	Gewone Kurkgaatjes- zwam	
Dacrymyces deliquescens	Oranje Dropzwam	
Mycena gallopoda	Melksteelklokje	
Thelephora terrestris	Franjezwam	
Exidia glandulosa	Zwarte Trilzwam	zeldzaam
Clitocybe dicolor	-	zeldzaam
Mycena epipterygia	Graskleefsteel	
Marasmius hariolorum	-	zeldzaam
Elaphomyces granulatus	Korrelige Hertetruf- fel	zeldzaam
Mutinus caninus	Kleine Stinkzwam	zeldzaam
Cordyceps capitata	Ronde Truffelknots- zwam	zeldzaam
Cordyceps ophioglossoides	Truffelknotszwam	zeldzaam
Peniophora quercina	Paarse Eikekorst- zwam	
Clavaria inaequalis	-	zeldzaam
Dermocybe cinnamomea	Kaneelzwam	
Amanita rubescens	Parelamaniet	

<i>Clitocybe nebularis</i>	Nevelzwam	
<i>Clitocybe odora</i>	Groene Anijszwam	zeldzaam
<i>Clitocybe clavipes</i>	Knotsvoettrechter- zwam	
<i>Suillus bovinus</i>	-	
<i>Fomes annosus</i>	Dennemoorder	
<i>Coltricia perennis</i>	-	
<i>Polyporus versiporus</i>	Witte Plakkaatzwam	
<i>Russula pectinata</i>	-	zeldzaam
<i>Lactarius glyciosmus</i>	Zoetgeurende Melk- zwam	
<i>Cortinarius bolaris</i>	Rode Gordijnzwam	zeldzaam
<i>Marasmius androsaceus</i>	Paardehaarzwammetje	
<i>Hypoxylon fragiforme</i>	-	
<i>Xylaria hypoxylon</i>	Geweizwam	
<i>Clitocybe candicans</i>	-	
<i>Ciboria batschiana</i>	-	zeldzaam
<i>Amanita virosa</i>	Kleverige Knolamaniet	<u>zeer zeldz.</u>
<i>Paxillus panuoides</i>	Ongesteelde Krulzwam	zeldzaam
<i>Russula grisea</i>	-	
<i>Russula densifolia</i>	Fijne Grofplaatrussula	zeldzaam
<i>Xerocomus subtomentosus</i>	-	
<i>Xerocomus parasiticus</i>	-	zeldzaam
<i>Leccinum testaceoscabrum</i>	-	
<i>Boletus erythropus</i>	Gewone Heksenboleet	
<i>Marasmius oreades</i>	Weidekringzwam	
<i>Oudemansiella radicata</i>	Beukwortelzwam	
<i>Asterophora lycoperdoides</i>	Sterzwammetje	zeldzaam
<i>Hygrophoropsis aurantiaca</i>	Valse Dooierzwam	
<i>Crepidotus variabilis</i>	Witte Schelpjeszwam	
<i>Mycena haematopoda</i>	Grote Bloedsteel	zeldzaam
<i>Clitocybe infundibuli- formis</i>	Slanke Trechterzwam	
<i>Tylopilus felleus</i>	Bittere Boleet	zeldzaam
<i>Suillus grevillei</i>	Gele Ringboleet	
<i>Amanita pantherina</i>	Panteramaniet	zeldzaam
<i>Russula laurocerasi</i>	-	zeldzaam
<i>Stereum purpureum</i>	Purperkorstzwam	
<i>Inonotus radiatus</i>	Elzenbuisjeszwam	
<i>Inocybe fastigiata</i>	Geelbruine Spleet- vezelkop	

Trametes quercina	-	
Coprinus atramentarius	Kale Inktzwam	
Pholiota astragalina	Goudvinkzwam	zeldzaam
Tricholoma album	Bittere Witte Ridderzwam	
Russula atropurpurea	Zwartpurperen Russula	
Tyromyces stipticus	-	
Polyporus varius	-	zeldzaam
Ustulina deusta	-	zeldzaam
Leotia lubrica	Groene Glibberzwam	zeldzaam
Pluteus salicinus	-	zeldzaam
Marasmius rotula	Wieltje	
Peziza limnaea	-	zeldzaam
Gymnopilus spectabilis	Prachtbundelzwam	zeldzaam
Osmoporus odoratus	-	zeldzaam
Lactarius camphoratus	Kruidige Melkzwam	
Leccinum leucophaeum	-	
Dacryomces stillatus	-	
Lyophyllum ambustum	-	
Micromphale perforans	-	
Meripilus giganteus	-	
Rhodopaxillus nudus	-	
Cortinarius hemitrichius	-	
Merulius tremellosus	Spekzwoerdzwam	
Masseola crispa	Grote Sponszwam	
Cordyceps militaris	Rupsendoder	
Boletus badius	Kastanjeboleet	
Polystictus perennis	Tolzwam	
Russula paludosa	Appelrussula	
Coprinus micaceus	Glimmerinktwam	
Stereum rugosum	Ruwe Bloedzwam	
Polypilus giganteus	Reuzenzwam	
Pseudohydnum gelatinosum	Stekeltrilzwam	
Lactarus deliciosus	Oranjegroene Melkzwam	
Ochroporus igniarius	Vuurzwammetje	
Hygrophorus conicus	Oranjegele Wasplaat	

ZOOGDIEREN

Zoogdiergegevens

zijn weinig voorhanden, maar deze situatie is niet alleen typerend voor EINDGOOI.

Dit hoeft ons niet te verwonderen, want de meeste zoogdieren hebben een verborgen of nachtelijke leefwijze, waardoor zij in tegenstelling tot de

goed waarneembare planten en vogels gemakkelijk aan de aandacht ontsnappen. Desondanks is het ons gelukt gegevens te verzamelen.

Van de grotere dieren werd af en toe het damhert gesignaleerd, uiteraard betrof het hier verdwaalde dieren. Eénmaal werd een wild zwijn waargenomen, dat enkele weken later in het Pluismeer bij Lage Vuursche werd gevonden.

Merkwaardig genoeg zijn er - naar de mening van onze zeggelieden - nooit vossen gezien.

Enkele reeën hebben hier hun revier; vrij geregeld worden dieren, die wisselen naar en van de Hoorneboeg, slachtoffer van het verkeer. Er zijn langs de weg al wildspiegels geplaatst, maar deze schijnen slechts af en toe te helpen. Eekhoorns, die vroeger talrijk waren, ziet men zeer weinig. Mogelijk keren zij weer terug, als de ziekte, die kennelijk in heel Nederland heerst, is uitgewoed.

Voor het merendeel zijn van alle dieren gegevens van de afgelopen tien jaar verwerkt. De huidige versnelde achteruitgang van de natuurgebieden maakt het noodzakelijk, dat nieuwe inventarisaties worden uitgevoerd, waarna de tegenwoordige status kan worden vastgesteld.

Van de volgende dieren zijn ons gegevens bekend:

- DAMHERT - *Dama dama* - een enkele maal aangetroffen;
- REE - *Capreolus capreolus* - stand- en trekwild met enkele exemplaren;
- WILD ZWIJN - *Sus scrofa* - één waarneming;
- HAAS - *Lepus europaeus* - in het weide- en akkergebied enkele exemplaren;
- KONIJN - *Oryctolagus cuniculus* - vrij algemeen;
- EGEL - *Erinaceus europaeus* - vrij algemeen;
- BUNZING - *Putorius putorius* - wordt af en toe gezien, één keer een dood exemplaar langs de Noodweg;
- HERMELIJN - *Mustela erminea* - vrij zeldzaam;
- WEZEL - *Mustela vulgaris* - vrij algemeen;
- DWERGVLEERMUIS - *Pipistrellus pipistrellus* - wordt af en toe in nestkasten aangetroffen;
- EEKHOORN - *Sciurus vulgaris* - laatste jaren slechts enkele waarnemingen;
- MOL - *Talpa europaea* - vrij algemeen in de weilanden;
- ZWARTE RAT - *Rattus rattus* - één waarneming aan de rand in de omgeving van het Tienhovens kanaal;
- WOELRAT - *Arvicola terrestris* - vroeger in de kwelsloot;
- VELDMUIS - *Microtus arvalis* - vrij algemeen op weilanden;
- HUISMUIS - *Mus musculus* - algemeen rond de behuizingen;
- BOSMUIS - *Apodemus sylvaticus* - vrij algemeen in het bosgebied;
- BOSSPITSMUIS - *Sorex araneus* - komt hier en daar voor, weinig waarnemingen;
- DWERGSPITSMUIS - *Sorex minutus* - zeldzaam, één vangst;
- ROSSE WOELMUIS - *Clethrionomys glareolus* - vrij zeldzaam.

REPTIELEN EN AMFIBIEËN

GLADDE SLANG - *Coronella austriaca* - in 1970 éénmaal waargenomen;

HAZELWORM - *Anguis fragilis* - vrij algemeen in zuidrand;

RINGSLANG - *Natrix natrix* - algemeen; wordt veel in bomen aangetroffen; éénmaal parende exemplaren in een boom gezien;

GEWONE PAD - *Bufo bufo* - geregelde verschijning;

GROENE KIKKER - *Rana esculenta* - vroeger algemeen; wordt thans zelden gezien;

KLEINE OF LEVENDBARENDE HAGEDIS - *Lacerta vivipara* - enkele waarnemingen en vangsten in 1970.

VISSEN

In de heldere, nu op sommige plaatsen vrijwel dichtgegroeide, kwelsloot werden enige jaren vangpogingen ondernomen. Van de volgende soorten werd het voorkomen vastgesteld.

BAARS - *Perca fluviatilis*;

DRIEDOORNIGE STEKELBAARS - *Gasterosteus aculeatus*;

KARPER - *Cyprinus cario*;

PALING - *Anguilla anguilla*;

RIETVOORN - *Scardinius throphthalmus*;

SNOEK - *Esox lucius*;

STEENKARPER - *Carassius carassius*;

TIENDOORNIGE STEKELBAARS - *Pungitius pungitus*;

ZEELT - *Tinca tinca*.

VOGELS

Een ornithologisch paradijs, zo zouden we EINDE-GOOI wel kunnen noemen.

Zelfs al zouden we de in de loop der jaren waargenomen vogelsoorten buiten beschouwing laten en alleen de broedvogels laten meetellen, dan blijft er nog het respectabele aantal van ruim 60 soorten over.

Er is in het Gooi geen enkel gebied te noemen, dat wat

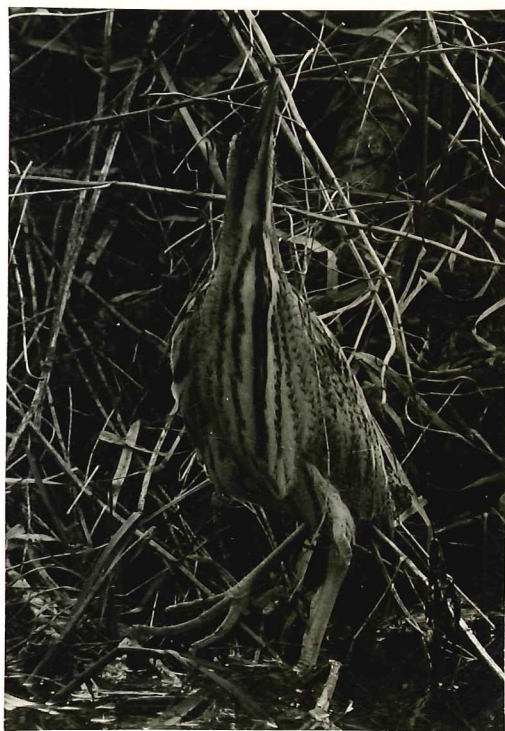
het aantal soorten betreft, de vergelijking met dit landgoed kan doorstaan.

De grote landschappelijke variatie is in belangrijke mate oorzaak van deze soortenrijkdom.

Belangrijke broedvogels zijn o.a. drie roofvogel- en twee uilesoorten; voor de sperwer en de boomvalk is het bijna een laatste bolwerk; op andere plaatsen in het Gooi zijn ze vrijwel verdwenen. Van de zwarte spechten, die nog in Noord-Holland voorkomen, broedt hier één van de laatste paren. Andere, zeker niet minder belangrijke, soorten, die tijdens inventarisaties als broedvogel werden genoteerd, zijn: houtsnip, kleine bonte specht, vuurgoudhaantje, appelvink, goudvink en wielewaal.

De extensieve manier van bosbouw, die hier bedreven wordt, gepaard gaande met de nog betrekkelijke rust, die in het gebied heerst, maken het terrein aantrekkelijk voor diverse vogels.

Sinds 1968 hangt, overal verspreid, een vijftigtal nestkasten, die jaarlijks door de Katholieke Jeugdbond voor Natuurstudie worden gecontroleerd. De resultaten van deze controles staan in de broedvogellijst vermeld.

In de lijst van waargenomen vogelsoorten staan enkele waarnemingen, die volgens de normen van de Commissie voor de Nederlandse Avifauna als onbevestigd moeten worden beschouwd, omdat zij door één persoon zijn gedaan.

Naast de functie van broedgebied vervult het landgoed ook een andere n.l. die van tijdelijke verblijfplaats voor herfsttrekkers en wintergasten.

Jarenlang al komen er b.v. buizerden, die vanuit het bos hun foeragetochten in het poldergebied ondernemen en het tegelijkertijd als slaappleats gebruiken.

Weer andere soorten verschijnen van onregelmatig tot zeer regelmatig.

LIJST VAN WAARGENOMEN VOGELS

- AALSCHOLVER - *Phalacrocorax carbo* - af en toe overvliegende exx. vnl. in voorjaar;
- BLAUWE REIGER - *Ardea cinera* - geregeld enkele exx. in weilanden, in 1965 en 1966 slaappleats op de Molenkamp;
- PURPERREIGER - *Ardea purpurea* - wordt vaak foeragerend en vliegend bij de weilanden gezien;
- ROERDOMP - *Botaurus stellaris* - vanaf 1963 in het winterhalfjaar enkele exx. bij de kwelsloot;
- OOIEVAAR - *Ciconia ciconia* - tot en met 1966 regelmatig foeragerend in de zomer op de weilanden;
- ZWARTE OOIEVAAR - *Ciconia nigra* - volgens de heer J.A. van Ingen éénmaal door hem waargenomen, datum onbekend;
- LEPELAAR - *Platalea leucorodia* - een enkele maal overvliegend;
- WILDE EEND - *Anas platyrhynchos* - het gehele jaar door op de weilanden, broedvogel in klein aantal;
- WINTERTALING - *Anas crecca* - enkele waarnemingen in de kwelsloot;
- ZOMERTALING - *Anas querquedula* - idem;
- SMIENT - *Anas penelope* - in 1963 éénmaal waargenomen;
- PIJLSTAART - *Anas acuta* - idem;
- GRAUWE GANS - *Anser anser* - geregelde doortrekker, vooral in februari;
- KOLGANS - *Anser albifrons* - idem;
- RIETGANS - *Anser fabalis* - wordt af en toe overvliegend gezien;
- KNOBBELZWAAN - *Cygnus olor* - jaarlijks enkele waarnemingen, max. aantal 12 exx. op 15 jan. 1966;
- BUIZERD - *Buteo buteo* - elk winterhalfjaar 2 - 3 exx.;
- RUIGPOOTBUIZERD - *Buteo lagopus* - af en toe een waarneming;
- SPERWER - *Accipiter nisus* - broedvogel, soms een waarneming in de winter;
- HAVIK - *Accipiter gentilis* - schijnt vroeger broedvogel te zijn geweest, nadere gegevens ontbreken;
- BRUINE KIEKENDIEF - *Circus aeruginosus* - werd tot 1967 soms gezien, sindsdien geen waarnemingen meer;
- BLAUWE KIEKENDIEF - *Circus cyaneus* - slechts enkele waarnemingen;
- GRAUWE KIEKENDIEF - *Circus pygargus* - één waarneming op 26 jul. 1959, werd aangevallen door torenvalken;
- SLECHTVALK - *Falco peregrinus* - wordt in de winter wel gezien, geen exacte gegevens bekend;
- BOOMVALK - *Falco subbuteo* - broedvogel, een jong, dat op 6 juli 1944 was geringd, werd op 22 okt. 1954 uit Blaringhem-Nord in Frankrijk teruggemeld;

- TORENVALK - *Falco tinnunculus* - broedvogel;
- PATRIJS - *Perdix perdix* - broedvogel;
- FAZANT - *Phasianus colchicus* - broedvogel;
- WATERRAL - *Rallus aquaticus* - één waarneming van 2 exx. op 1 januari 1963;
- WATERHOEN - *Gallinula chloropus* - broedvogel;
- MEERKOET - *Fulica atra* - broedvogel;
- SCHOLEKSTER - *Haematopus ostralegus* - elk voorjaar enkele exx.
- KIEVIT - *Vanellus vanellus* - broedvogel, in trektijd tientallen op de weilanden;
- WATERSNIP - *Gallinago gallinago* - is vroeger, toen de weilanden drassiger waren, broedvogel geweest, wordt nu af en toe in de trektijd gezien;
- BOKJE - *Lymnocyptes minimus* - één vermoedelijke waarneming;
- HOUTSNIP - *Scolopax rusticola* - in 1959 reeds broedvogel, in 1970 waarschijnlijk 1 paar, wordt onregelmatig gezien;
- WULP - *Numenius arquata* - een enkele keer op de weilanden, wordt in de trektijd overvliegend gezien;
- GRUTTO - *Limosa limosa* - vroeger broedvogel, wordt nu vrijwel alleen in het voorjaar gezien;
- BOSRUITER - *Tringa glareola* - alleen waarnemingen van overtrekkende exx.
- OEVERLOPER - *Tringa hypoleucos* - éénmaal waargenomen op 28 apr. 1969;
- TURELUUR - *Tringa totanus* - wordt soms in het voorjaar gezien;
- KEMPHAAN - *Philomachus pugnax* - vroeger broedvogel, wordt soms in het voorjaar gezien;
- GROTE MANTELMEEUW - *Larus marinus* - af en toe 's winters rondzwerfend;
- KLEINE MANTELMEEUW - *Larus fuscus* - idem;
- ZILVERMEEUW - *Larus argentatus* - is vrij veel gezien, af en toe werden slaapvluchten gesignaleerd;
- STORMMEEUW - *Larus canus* - veel foeragerend op de weilanden, veel waarnemingen van slaaptrek;
- KOKMEEUW - *Larus ridibundus* - wordt zeer vaak gezien, zowel foeragerend als op slaaptrek, broedkolonie (Hilversums Wasmeer) in omgeving;
- ZWARTE STERN - *Chlidonias niger* - enkele waarnemingen van voorjaarstrek;
- VISDIEF - *Sterna hirundo* - idem;
- HOLENDUIF - *Columba oenas* - broedvogel;
- HOUTDUIF - *Columba palumbus* - broedvogel, in sommige jaren in herfst en winter honderden exemplaren;

- TORTELDUIF - *Streptopelia turtur* - broedvogel;
TURKSE TORTEL - *Streptopelia decaocto* - broedvogel;
KOEKOEK - *Cuculus canorus* - broedvogel;
STEENUIL - *Athene noctua* - tot 1957 broedvogel;
BOSUIL - *Strix aluco* - broedvogel;
RANSUIL - *Asio otus* - broedvogel;
VELDUIL - *Asio flammeus* - wordt zelden gezien;
NACHTZWALUW - *Caprimulgus europaeus* - heeft vroeger op
Einde-Gooi gebroed;
IJSVOGEL - *Alcedo atthis* - één waarneming op 18 juli 1959;
GIERZWALUW - *Apus apus* - wordt elke zomer in grote troepen,
insecten vangend, gezien;
HOP - *Upupa epops* - schijnt vroeger eens te zijn waargenomen,
nauwkeurige gegevens ontbreken;
GROENE SPECHT - *Picus viridis* - broedvogel;
GROTE BONTE SPECHT - *Dendrocopos major* - broedvogel;
KLEINE BONTE SPECHT - *Dendrocopos minor* - broedvogel, op
5 juni 1969 1 ex. slapend in nestkast aangetroffen;
ZWARTE SPECHT - *Dryocopus martius* - broedvogel, broedde
hier reeds in 1959;
DRAATHALS - *Jynx torquilla* - vroeger broedvogel - 1952: 1
paar - verder waarnemingen op 6 mei 1965, 10 mei
1965 en 20 apr. 1969;
BOOMLEEUEWERIK - *Lullula arborea* - af en toe in het voorjaar
een overtrekkend exemplaar;
VELDLEEUEWERIK - *Alauda arvensis* - broedvogel op de weilan-
den, doortrekker in zeer groot aantal;
BOERENZWALUW - *Hirundo rustica* - broedvogel en doortrekker;
HUISZWALUW - *Delichon urbica* - doortrekker in voor- en na-
jaar, broedvogels uit omgeving foerageren boven
sloot en weilanden;
OEVERZWALUW - *Riparia riparia* - trekt in het voorjaar in
klein aantal door, volgens onbevestigde gegevens
broedden zij hier vroeger, de juiste plaats is niet
bekend;
BOOMPIEPER - *Anthus trivialis* - broedvogel;
GRASPIEPER - *Anthus pratensis* - verblijft 's winters soms
in kleine groepjes op de weilanden, trekt in groot
aantal door;
WITTE KWIKSTAART - *Motacilla alba* - broedvogel;
GELE KWIKSTAART - *Motacilla flava* - in het voorjaar soms
op de weilanden;
PESTVOGEL - *Bombycilla garrulus* - alleen enkele waarne-
mingen uit invasiejaren;
WINTERKONING - *Troglodytes troglodytes* - broedvogel;
HEGGEMUS - *Prunella modularis* - broedvogel;

- GROTE LIJSTER - *Turdus viscivorus* - broedvogel;
- KRAMSVOGEL - *Turdus pilaris* - foerageert op de weilanden, op 1 nov. 1967 enkele honderden doortrekkers, wintergast in vrij groot aantal;
- ZANGLIJSTER - *Turdus philomelos* - broedvogel, doortrekker en wintergast in vrij groot aantal;
- KOPERWIEK - *Turdus iliacus* - doortrekker en wintergast in grote aantallen;
- BEFLIJSTER - *Turdus torquatus* - éénmaal waargenomen op 30 nov. 1969;
- MEREL - *Turdus merula* - broedvogel, doortrekker in kleine aantallen;
- TAPUIT - *Oenanthe oenanthe* - wordt af en toe tijdens de voorjaarsstrek bij de weilanden waargenomen;
- BLONDE TAPUIT - *Oenanthe hispanica* - één waarneming op 3 mei 1959;
- ROODBORSTTAPUIT - *Saxicola torquata* - wordt af en toe tijdens de voorjaarsstrek bij de weilanden gezien;
- PAAPJE - *Saxicola rubetra* - idem;
- GEKRAAGDE ROODSTAART - *Phoenicurus phoenicurus* - broedvogel;
- ZWARTE ROODSTAART - *Phoenicurus ochruros* - is een enkele keer tijdens voorjaarsstrek waargenomen;
- NACHTEGAAL - *Luscinia megarhynchos* - is tot de 50er jaren broedvogel geweest;
- ROODBORST - *Erithacus rubecula* - broedvogel;
- SPRINKHAANRIETZANGER - *Locustella naevia* - één waarneming op 26 juni 1967;
- KLEINE KAREKIET - *Acrocephalus scirpaceus* - was in 1959 nog broedvogel met 1 paar;
- RIETZANGER - *Acrocephalus schoenobaenus* - in het voorjaar af en toe een waarneming bij de kwelsloot;
- SPOTVOGEL - *Hippolais icterina* - broedvogel;
- ZWARTKOP - *Sylvia attricapilla* - broedvogel;
- TUINFLUITER - *Sylvia borin* - broedvogel;
- GRASMUS - *Sylvia communis* - broedvogel;
- BRAAMSLUIPER - *Sylvia curruca* - enkele waarnemingen tijdens de voorjaarsstrek;
- FITIS - *Phylloscopus trochilus* - broedvogel;
- TJIFTJAF - *Phylloscopus collibyta* - broedvogel;
- FLUITER - *Phylloscopus sibilatrix* - broedvogel;
- GOUDHAANTJE - *Regulus regulus* - broedvogel, zwerft 's winters in kleine troepjes met vrijwel alle mezensoorten, boomkruipers en boomklevers rond;
- VUURGOUDHAANTJE - *Regulus ignicapillus* - broedvogel;

- GRAUWE Vliegenvanger - *Muscicapa striata* - broedvogel;
- BONTE Vliegenvanger - *Ficedula hypoleuca* - tot 1967 alleen
voorjaarswaarnemingen, sindsdien broedvogel;
- KOOLMEES - *Parus major* -)
PIMPELMEES - *Parus caeruleus* -)
ZWARTE MEES - *Parus ater* -)
KUIFMEES - *Parus cristatus* -)
GLANSKOP - *Parus palustris* -)
MATKOP - *Parus montanus* -)
STAARTMEES - *Aegithalos cau-*
 datus -)
BOOMKLEVER - *Sitta europaea* -)
BOOMKRUIPER - *Certhia brachy-*
 dactyla -)
- Broedvogels - zwerven hier
's winters in troepen tot
max. 100 exx. rond;
- GEELGORS - *Emberiza citrinella* - broedvogel;
- RIETGORS - *Emberiza schoeniclus* - enkele waarnemingen ge-
durende voor- en najaarstrek;
- APPELVINK - *Coccothraustes coccothraustes* - broedvogel;
- GROENLING - *Carduelis chloris* - broedvogel;
- PUTTER - *Carduelis carduelis* - tijdens het winterseizoen
in kleine troepjes op de elzen;
- SIJS - *Carduelis spinus* - in de winter in troepen tot max.
60 exx. langs de randen;
- KNEU - *Carduelis cannabina* - het gehele jaar door worden
wel enkele exx. waargenomen, is echter geen broed-
vogel;
- FRATER - *Carduelis flavirostris* - op 21 apr. 1968 een ver-
moedelijke waarneming;
- BARMSIJS - *Carduelis flammea* - af en toe een exemplaar tus-
sen de sijen;
- GOUDVINK - *Pyrrhula pyrrhula* - broedvogel;
- KRUISBEK - *Loxia curvirostra* - volgens mededelingen wel
eens waargenomen, data onbekend;
- VINK - *Fringilla coelebs* - broedvogel, trekt door en over-
wintert in vrij grote aantallen;
- KEEP - *Fringilla montifringilla* - overwintert en trekt
door in vrij grote aantallen;
- HUISMUS - *Passer domesticus* - broedvogel;
- RINGMUS - *Passer montanus* - broedvogel, in de winter van
1962 een slaappleats van enkele tientallen exx. in
een lariksbosje gevonden;
- SPREEUW - *Sturnus vulgaris* - broedvogel, doortrekker in
grote aantallen, 's winters is hier vaak een voor-
verzamelplaats voor slaapvluchten;
- ROZE SPREEUW - *Pastor roseus* - op 30 mei 1965 1 ex. ge-
vangen;

- WIELEWAAL - *Oriolus oriolus* - broedvogel;
- ZWARTE KRAAI - *Corvus corone* - broedvogel, 's winters met tientallen op de weilanden;
- BONTE KRAAI - *Corvus cornix* - af en toe enkele exx. in de winter rondzwerfend;
- ROEK - *Corvus frugilegus* - idem, soms tientallen op de weilanden;
- KAUW - *Corvus monedula* - broedvogel, 's winters in troepjes op de weilanden en akkers;
- EKSTER - *Pica pica* - broedvogel, 's winters tientallen exx. rondzwerfend;
- NOTENKRAKER - *Nucifragus caryocatactes* - tijdens de invasie in 1968 werden max. 7 exx. gezien;
- VLAAMSE GAAI - *Garrulus glandarius* - broedvogel, 's winters soms tot max. 20 exx.;

BROEDVOGELLIJST

Nr.	Soort	Aantal broedparen in			Opmerkingen
		1969	1970	1971	
1	WILDE EEND	2	3	3	
2	SPERWER	1	-	-	
3	BOOMVALK	1	1 ?	-	
4	TORENVALK	1	1	1	
5	PATRIJS	2	2	2	
6	FAZANT	22	17	± 20	
7	WATERHOEN	3	3	3	
8	MEERKOET	4	4	4	
9	KIEVIT	3	5	5	
10	HOUTSNIP	-	1 ?	-	in 1959 ook 1 broedgeval
11	HOLENDUIF	3	2	2	
12	HOUTDUIF	40	43	± 40	
13	TORTELDUIF	12	11	± 10	
14	TURKSE TORTEL	-	1	1	
15	KOEKOEK	1	1	1	
16	BOSUIL	1	1	1	1967: 1 paar
17	RANSUIL	1	1	1	1965: 1 paar
18	GROENE SPECHT	3	3	3	
19	GROTE BONTE SPECHT	13	15	12	
20	KLEINE BONTE SPECHT	1	1	1	
21	ZWARTE SPECHT	1	1	1	
22	VELDLEEUWERIK	2	3	3	
23	BOERENZWALUW	7	9	8	
24	BOOMPIEPER	1	1	1	
25	WITTE KWIKSTAART	6	4	4	
26	WINTERKONING	51	43	± 46	
27	HEGGEMUS	3	4	4	
28	GROTE LIJSTER	3	4	4	
29	ZANGLIJSTER	36	36	± 35	
30	MEREL	82	76	± 75	
31	GEKRAAGDE ROODSTAART	24	23	23	
32	ROODBORST	51	51	50	
33	SPOTVOGEL	3	4	4	
34	ZWARTKOP	3	2	3	
35	TUINFLUITER	20	18	18	
36	GRASMUS	3	5	5	

37	FITIS	25	23	24	
38	TJIFTJAF	47	49	\pm 45	
39	FLUITER	1	1	1	
40	GOUDHAANTJE	15	17	17	
41	VUURGOUDHAANTJE	4	2	2	
42	GRAUWE Vliegenvanger	3	3	3	
43	BONTE Vliegenvanger	1	1	-	
	KOOLMEES	51	48	58	
45	PIMPELMEES	27	24	25	in nestkasten resp. 19,20,20 in 1968 in nestkasten 11
46	ZWARTE MEES	11	13	13	in nestkasten resp.3,1,1
47	KUIFMEEES	10	8	8	
48	GLANSKOPMEES	6	3	6	in nestkasten resp.0,1,2
49	MATKOPMEES	3	5	4	in nestkasten in 1968: 1 in 1969: 1
50	STAARTMEES	6	7	7	
51	BOOMKLEVER	3	2	2	
52	BOOMKRUIPER	13	10	11	
53	GEELGORS	-	1	1	
54	APPELVINK	1	1	1	
55	GROENLING	2	4	4	
56	GOUDVINK	1	1	1	
57	VINK	27	17	20	
58	HUISMUS	25	32	30	
59	RINGMUS	22	28	28	in nestkasten resp.16,3,2 in 1968 in nestkasten 19
60	SPREEUW	53	\pm 100 ?	\pm 120 !	in nestkasten resp.8,6,10 in 1968 in nestkasten 7
61	WIELEWAAL	1	1	1	
62	ZWARTE KRAAI	3	3	3	
63	KAUW	9	6	7	
64	EKSTER	6	5	5	
65	VLAAMSE GAAI	19	12	12	

ENTOMOLOGISCHE GEGEVENS

Recente inventarisaties zijn, althans door entomologen, niet verricht. De vangsten, veelal aanwezig in collecties, dateren van jaren terug en kunnen voor een huidige beoordeling niet worden gebruikt. Uit gesprekken kwam naar voren, dat van alle nachtvlinders, die in het Gooi voorkomen, ook exemplaren in EINDE-GOOI zijn gevangen.

Voor andere groepen insecten was het terrein vroeger zeer waardevol. Er zijn plannen om in de komende jaren opnieuw onderzoekingen te gaan doen, waardoor vergelijkingen met cijfers, die toen werden verzameld, mogelijk worden.

Toch zijn er gegevens van vrij recente oorsprong. Naast de reeds genoemde groep onderzoekers blijken nog anderen de laatste tijd gegevens te hebben verzameld over vlinders en spinnen.

De door de laatsten verzamelde en hierna vermelde gegevens zijn niet opgenomen om er een waardeoordeel mee uit te spreken; daarvoor zijn ze te summier.

Van het onderzoek naar het voorkomen van spinnen kan worden gezegd, dat het nog niet zo lang geleden is gestart, waardoor thans nog plaats- en biotoopbeschrijvingen alsmede getalsaanduidingen ontbreken.

Blijft nog over de gevarieerde lijst met gegevens over andere insecten, die gezien vanuit wetenschappelijk oogpunt, een bonte mengeling te zien geeft. Zij werd opgenomen om de rijke schakering van de andere ongewervelden aan te geven.

Insecten (algemeen)

AARDHOMMEL - *Bombus terrestris*;

STEENHOMMEL - *Bombus lapidarius*;

GEWONE WESP - *Vespa vulgaris*;

BLAUWE AASKEVER - *Silphe cramosa*;

ZWARTE DOODGRAVER - *Necrophorus humator*;

GEDOORNDE MESTKEVER - *Geotrupes stercorosus*;

ZEVENSTIPPELIG O.L.H.BEESTJE - *Coccinella septempunctuata*;

NEGENPUNT O.L.H.BEESTJE - *Coccinella novemnotata*;

WINTERMUG - *Petaurista hiemalis*;

BEUKEGALMUG - *Mikiola fagi*;

GEWONE GAASVLIEG - *Chrysopa vulgaris*;
LORKEMINEERMOT - *Coleophora laricella*;
EIKELBOORDER - *Balaninus* ssp;
GROENE EIKELBLADROLLER - *Tortrix viridana*;
BERKESIGAREMAKER - *Thynchites betulae*;
KLEIN ELZEHAANTJE - *Melasoma aena*;
WILGESCHUIMCICADE - *Aphrophora salicis*;
GRASSCHUIMCICADE - *Philaerus spumarius*;
ROOD SOLDAATJE - *Rhagonycha fulva*;
GOUDHAANTJE - *Chrysomela FASTUOSA*;
BOSOORWURM - *Chelidurella acanthopygia*;
BOSTEEK - *Dermacentor variabilis*;
RODE BOSMIER - *Formica rufa piniphila* - nog maar enkele
nesten, bescherming gewenst!
VELDKREKEL - *Gryllus campestris*;
DRAAIKEVERTJE - *Gyrinus substriatus*;
SCHAATSENRIJDER - *Gerris rufoscutellatos*;
SABELSPRINKHAAN - *Tettigona viridissima*.

Gallen

op beuk: KLEINE HAARBLADGAL - Galmug - *Hartigiola annu-*
(lipes);
op eik: GLADDE KNIKKERGAL - Wesp: *Pontiana viminalis*;
ANANASGAL - Wesp: *Andricus gemmae*;
AARDAPPELTAKGAL - Wesp: *Biorrhira pallida*;
BESBLADGAL - Wesp: *Neuroterus baccarum*;
ROODWITTE STUITERGAL - Wesp: *Diplolepis longi-*
(ventris);
RODE ERWT BLADGAL - Wesp: *Diplolepis follii*;
RODE PLAATJES BLADGAL - Wesp: *Neurotus albipes*.

Dagvlinders (Rhopalocera)

KONINGINNEPAGE - *Papilio machaon*;
GROOT KOOLWITJE - *Pieris brassicae*;
KLEIN KOOLWITJE - *Pieris rapae*;
ATALANTA - *Vanessa atalanta*;
DISTELVLINDER - *Vanessa cardui*;
CITROENTJE - *Gonepteryx rhamni*;
BRUIN ZANDOOGJE - *Maniola jurtina*;
HOOIBEESTJE - *Coenonympha pamphilus*;
DAGPAUWOOG - *Inachis io*;
KLEINE VOS - *Aglais urticae*;

GROTE VOS - *Nymphalis polychloros*;
LANDKAARTJE - *Araschnia levana*;
GROTE VUURVLINDER - *Thersamonia dispar*;
VUURVLINDERTJE - *Lycaena phlaeas*;
GEWOON BLAUWTJE - *Polyommatus icarus*;
BONT DIKKOPJE - *Carterocephalus plaemon*;
GROOT DIKKOPJE - *Ochlodes venatus*;
GEEL DIKKOPJE - *Thymelicus sylvestris*;
KLEIN DIKKOPJE - *Thymelicus lineola*;
ORANJETIP - *Anthocharis cardamines*;
KLEIN GEADERD WITJE - *Pieris napi*;
HEIDEBLAUWTJE - *Plebejus argus*;
VUILBOOMBLAUWTJE - *Celastrina argiolus*;
GEHAKKELDE AURELIA - *Polygonia c-album*;
KOEVINKJE - *Aphantopus hyperantus*;
BONT ZANDOOGJE - *Pararge aegeria subspecies vulgaris*;
HEIVLINDER - *Hipparchia semele*;
HARSBUILVLINDER - *Evetria resinella*.

Schemering- en nachtvlinders (Heterocera)

DENNENPIJLSTAART - *Hyloicus pinastri*;
GLASVLEUGELPIJLSTAART - *Hemaris fuciformis*;
WAPENDRAGER - *Phalera bucephala*;
BASTAARD SATIJNVLINDER - *Porthesia chrysorrhoea*;
NACHTPAUWOOG - *Saturnia pavonia*;
GROTE BEER - *Arctia caja*;
HUISMOEDER - *Triphaena pronuba*;
RODE WEESKIND - *Catocala nupta*;
GAMMA-UIL - *Autographa gamma*;
BONTE BESSENVLINDER - *Abraxas grossulariata*;
PYRAMIDEVLINDER - *Amphipyra pyramidea*.

Spinnen

Familie: Agelenidae - Trechterspinnen

<i>Tegenaria atrica</i> C.Koch	algemeen
<i>Tegenaria ferruginea</i> Panzer	algemeen

Familie: Argyropidae

<i>Araneus cornubutus</i> Cl.	weinig	algemeen
<i>Araneus diadematus</i> Cl.	Kruisspin	zeer algemeen
<i>Araneus marmoreus</i> Cl.		zeer algemeen
<i>Araneus ocellatus</i> Cl.		algemeen
<i>Araneus umbraticus</i> Cl.		algemeen

Familie: Argyronetidae		
<i>Argyroneta aquatica</i> Cl.	Waterspin	algemeen
Familie Clubionidae - Zakspinnen		
<i>Agroeca brunnea</i> Blw.		algemeen
<i>Clubiona pallidula</i> C.		zeer algemeen
Familie: Gnaphosidae - Zakspinnen		
<i>Scotophaeus</i> spec.		vrij algemeen
Familie: Lycosidae - Wolfspinnen		
<i>Pardosa</i> spec.		vrij algemeen
<i>Alopecosa</i> spec.		vrij algemeen
<i>Arctosa</i> spec.		vrij algemeen
Familie: Pisauridae - Wolfspinnen		
<i>Dolomedes fimbriatus</i> Cl.	Gerande oeverspin	vrij algemeen
Familie: Salticidae - Springspinnen		
<i>Salticus scenicus</i> Cl.	Zebraspin	weinig
Familie: Tetragnathidae		
<i>Pachygnatha clercki</i> Sund		algemeen
<i>Tetragnatha extensa</i> L.		algemeen
<i>Tetragnatha montana</i> Simon		algemeen
Familie: Theridiidae - Kogelspinnen		
<i>Theridium ovatum</i> C.		zeer algemeen

MALACOLOGISCHE GEGEVENS

Gegevens over de molluskenfauna waren in de natuurwetenschappelijke archieven van instellingen en personen, die zich met onderzoek bezig houden, niet aanwezig.

Kenners van de regio lieten weten, dat het landgoed malacologisch gezien niet interessant is.

Dat slakken zouden ontbreken leek ons een onwaarschijnlijke zaak. Daarom werd eind maart 1972 een steekproef genomen langs de sloot, die in andere beschrijvingen is behandeld.

Doordat deze schets voor de zomer gereed moest zijn, moest de bemonstering in deze tijd geschieden. Normaliter houden de slakken zich dan nog in de modder of de grond op.

Toch werden van enkele soorten exemplaren verzameld t.w.

POSTHORENSLAK - *Planorbis corneus*;

GEWONE SCHIJFHORENSLAK - *Planorbis planorbis*;

VLAKKE SCHIJFHORENSLAK - *Planorbis complanatus*;

GLANZIGE SCHIJFHORENSLAK - *Segmentina niticla*;

- *Zonotoïdes nitidus*.

-
De toestand van het water wettigt het vermoeden, dat bij onderzoek in de toekomst een groter aantal soorten zal worden ontdekt.

RECREATIE

Tot voor enkele jaren was EINDE-GOOI een voor velen nog onbekend gebied; slechts houders van toegangskaarten hadden er toegang.

Sinds de openstelling - waarbij het gratis voor iedereen toegankelijk werd - komt het publiek hier in toenemende mate naar toe. Vooral in de weekeinden bij mooi weer kunnen vrij grote aantallen recreanten worden aangetroffen.

Inherent aan dit toenemende bezoek is de vergroting van het aantal paadjes, die ontstaan door het steeds weer afsteken van pad naar pad om de loopafstand te verkleinen; ook zetten velen hun auto langs de paden in de bosrand. Hierdoor ontstaat het z.g.n. compartimenteneffect, dat op de Gooise heidevelden al zulke desastreuze gevolgen heeft gehad.

Vogels bijvoorbeeld zijn zeer gevoelig voor verstoring, die ontstaat, wanneer de oppervlakte broedareaal kleiner wordt en de mensen dichters langs de nesten komen.

Hoewel dit hier nog in een beginfase verkeert, willen wij het nu reeds signaleren!

Het verschijnsel loslopende honden, al dan niet vergezeld van de eigenaar, begint zich eveneens te manifesteren.

Het is duidelijk dat aan deze het wild verontrustende zaak paal en perk moet worden gesteld.

Andere slachtoffers zijn gedurende het herfstseizoen de paddestoelen en de herfsttakken, die men door gebrek aan toezicht vrijelijk kan plukken, afsnijden of breken.

Genoemde punten hebben een sterk nivellerende invloed op dit prachtige landgoed.

Een geleide, stille recreatie met duidelijke toegangsregels is op zijn plaats.

VERVUILING

Door de bezoekers wordt bewust of onbewust afval achtergelaten; soms is het slechts een papiertje, vaker zijn het grotere elementen.

Kreten als "Laat niet als dank enz." doen bij homo ludens nog steeds geen opgang.

Inwoners van omringende gemeenten menen, dat het landgoed een privé vuilnisbelt is, waar zij naar believeen hun huis- of tuinvuil kunnen storten. Vooral langs de randen kunnen van deze praktijken "genieten".

Naast de esthetische en milieuhygiënische factoren, die dan een rol gaan spelen, komt een ander, zeker niet minder belangrijk, gevolg na verloop van tijd om de hoek kijken n.l. de eutrofiëring (verrijking van de bodem), die door het achtergelaten afval wordt veroorzaakt.

Hierdoor wordt de vegetatie indirect beïnvloed. Enkele plantensoorten zijn indicatoren voor deze bodemverrijking, die wij reeds op enkele vervuilde plaatsen constateerden. De jachtgerechtigde(n) lijkt(en) het met het milieu niet zo nauw te nemen. Terwijl in jachtbladen geprobeerd wordt de image van de jacht te verbeteren - jagers zijn ook natuurbeschermers - komt het hier voor dat na elk schot de patroonhuls op de grond wordt gesmeten en blijft liggen. Op plaatsen, waar vanuit een schuilplaats op eenden werd gejaagd, werden in totaal niet minder dan 300 plastic patroonhulzen gevonden.

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Het is een bekend feit, dat natuurbeschermers in beschrijvingen van natuurgebieden vaak aanduidingen als uniek e.d. plegen te gebruiken, of dit nu terecht of ten onrechte is. Zonder nu te overdrijven of ons aan chauvinisme schuldig te maken, menen wij te mogen veronderstellen, dat het woord uniek hier wel op zijn plaats is.

Uit de facetten, die door de verschillende natuurliefhebbers zijn onderzocht, blijkt wat een variatie aan soorten werd aangetroffen. Wij zijn ervan overtuigd, dat tal van interessante zaken aan het licht zullen komen, wanneer onderdelen, die nu nog niet zijn genoemd, onder de loep worden genomen.

Landschappelijk is het terrein van groot belang vanwege de nog open en ongestoorde relatie met het veengebied bij Tienhoven.

De recreatiedruk neemt toe; beherende en begeleidende maatregelen dienen reeds nu te worden genomen.

In het rapport "Vooronderzoek Recreatie Ontwikkelingsplan" (Maas, 1970) staat dit gebied beschreven als "te behouden buitenplaatslandschap".

Vanwege de zeer grote natuurhistorische waarde komt het ons wenselijk voor hieraan toe te voegen: "met grote landschappelijke en natuurhistorische waarde; recreatief zeer beperkt ontsluiten."

Uitholling vanuit de kern door tentenkampen is niet denkbeeldig. A.N.W.B.-landgoedkampen zijn voor dit jaar gepland. Gevreesd moet worden, dat door de rigoreuze opruiming van de ondergroei en het inhalen van achterstallig onderhoud, waaraan de geleidelijkheid - die normaal over jaren wordt uitgestreken - ten enen male ontbreekt, storingen zullen optreden in de planten- en dierenwereld.

Op het vigerende streekplan staat de doorgetrokken Utrechtseweg reeds aangegeven. Nu de RW 27 tot Hilversum voor een groot deel is voltooid, zal het verkeer op de Utrechtseweg afnemen en valt de noodzaak van doortrekking, voor zover deze noodzakelijkheid aanwezig was, weg.

SUGGESTIES

Teneinde de beschreven waarden onaangetast te kunnen laten en te kunnen beheren, dienen zich de volgende mogelijkheden aan, t.w.

- a. het nemen van beperkende, beschermende en beherende maatregelen door de eigenaar c.q. eigenaresse;
- b. aankoop van het landgoed door een natuurbeschermingsorganisatie, C.R.M. of S.B.B.;
- c. aanwijzing tot beschermd natuurmonument krachtens de Natuurbeschermingswet.

Voor welke van de drie mogelijkheden ook wordt gekozen, er moet een duidelijk beheersplan komen voor een periode van b.v. 5 jaar. Hierdoor zal het mogelijk zijn om bij te sturen, indien snel veranderende omstandigheden dit noodzakelijk maken.

De te treffen maatregelen zullen financiële consequenties hebben, die, indien wordt gekozen voor de mogelijkheid, vermeld onder punt a, de eigenaar of de eigenaresse zwaar zullen belasten. Aangezien de positie van de land- en bos-eigenaren in Nederland niet rooskleurig is te noemen, zou in dat geval misschien een subsidie kunnen worden verleend.

Rondom het gebied moeten voor alle paden slagbomen worden geplaatst. Op borden kunnen als gedragsregels de volgende punten worden vermeld:

Wandeling vrij op wegen en paden

Ruiters geen toegang

Motorvoertuigen en bromfietsen geen toegang

Honden aangelijnd gedurende het gehele jaar

Plukverbod voor takken, bloemen en paddestoelen

Ter verlaging van de kosten kunnen bij het onderhoud van bos en bebording wellicht de op dit terrein deskundige leden van natuurbeschermingsverenigingen worden ingeschakeld.

Zij zouden eveneens jaarlijkse inventarisaties en onderzoeken kunnen verrichten.

Vrijwilligers van de Gooise Natuurwacht zouden kunnen worden ingeschakeld bij de controle op de naleving van de gedragsregels.

Doordat een geleidelijke leeftijdsopbouw afwezig is en het onderhoud achterwege is gebleven, bestaat de kans, dat bij het toekomstige beheer in zeer korte tijd zal worden getracht deze toestand te veranderen.

Wij adviseren dit proces zo geleidelijk mogelijk te laten verlopen, opdat vogels, van welke soort dan ook, altijd de voor hen geschikte broedgelegenheid aantreffen.

Van bijzonder belang is het ontzien van oude bomen, die kunnen dienen als broedplaats voor soorten als de zwarte en de kleine bonte specht, waarvan slechts enkele paren in het Gooi broeden; uiteraard geldt dit ook voor de andere spechtensorten.

Ook zou aandacht kunnen worden geschonken aan vervangende broedgelegenheid voor vogels. Zo kan de ransuil worden geholpen door z.g.n. ransuilplatjes te maken, waarop zij kunnen broeden.

Voor vleermuizen kan men speciale kasten ophangen.

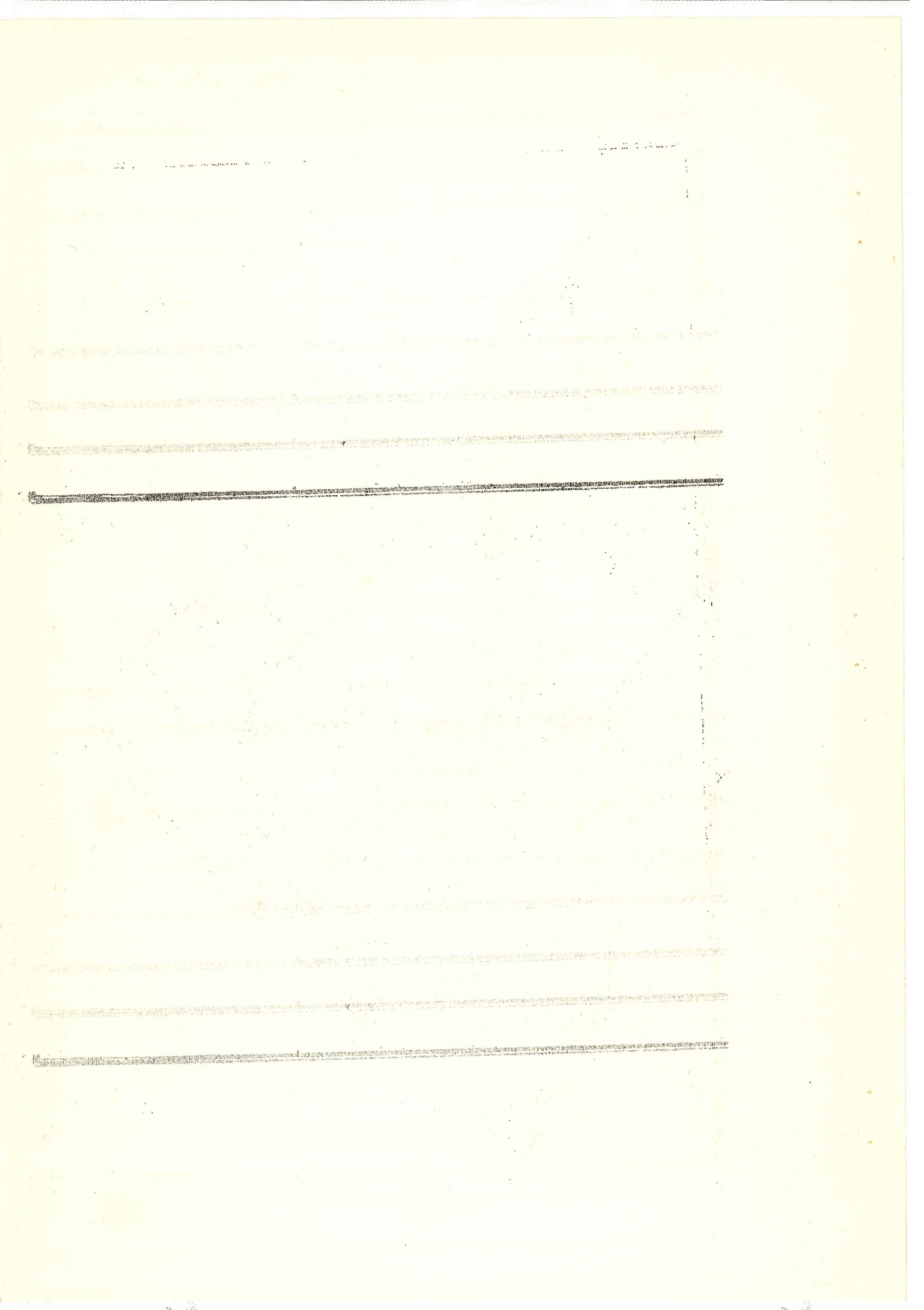
De kwelsloot verdient een matig onderhoud. Allereerst dient te worden voorkomen dat de in de weilanden grazende dieren de slootrand nog verder ruïneren. Ten tweede moet er voor worden gezorgd dat de sloot niet geheel dicht groeit. Wellicht kan er een zandwand worden gemaakt. Doordat er zuiver water is met vis, bestaat de kans dat de ijsvogel zich hier gaat vestigen. Van deze soort broedt in het hele Gooi maar één paar.

Door het dichtgegroeide heideveldje aan de oostrand van opslag te ontdoen kunnen de dieren, die op de heide thuis horen, er terugkeren.

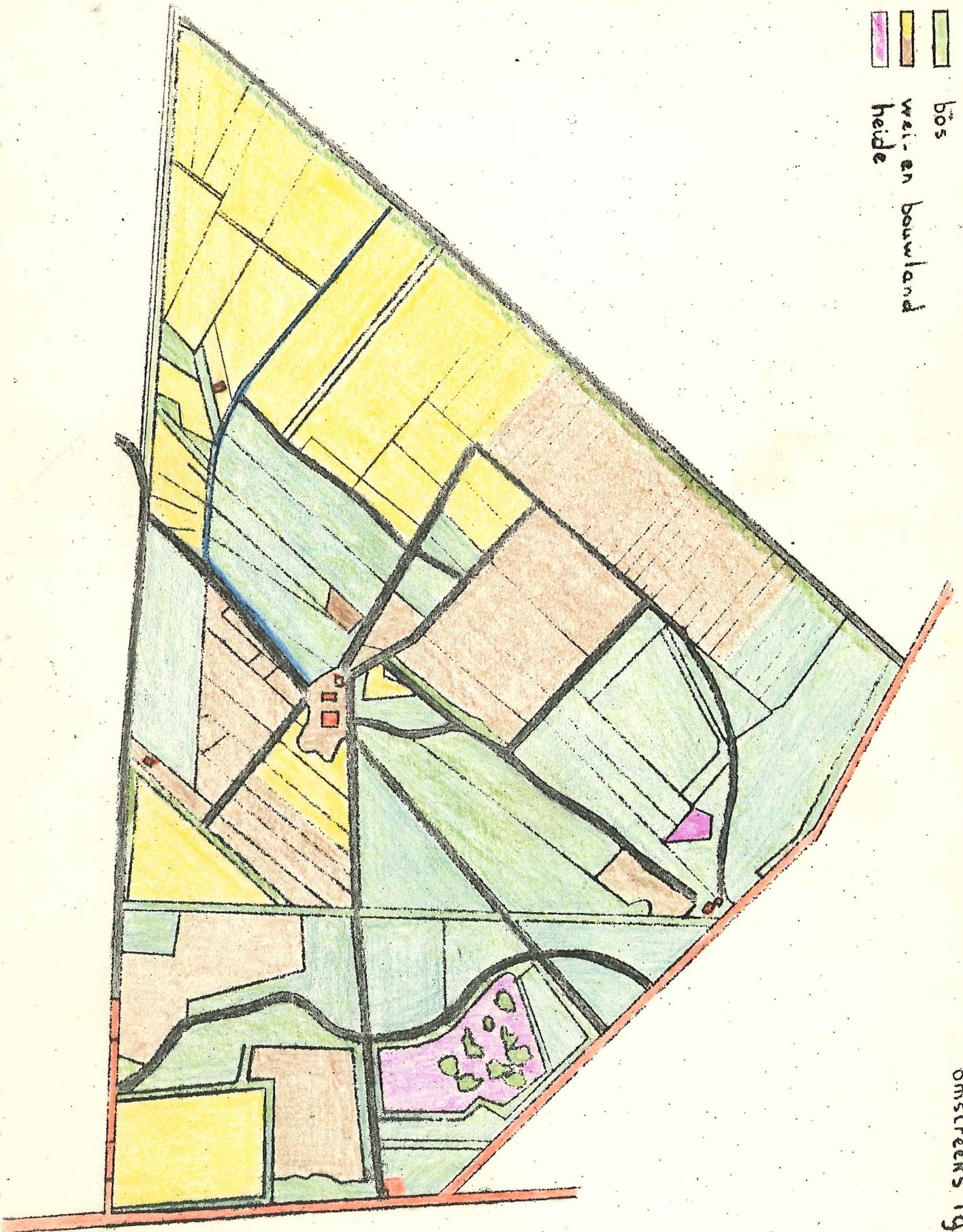
Zo zijn er nog wel meer suggesties te noemen.

De Vogelwerkgroep is te allen tijde bereid met raad en daad te helpen.

Zij stelt zich voor dat ook de andere natuurbeschermingsverenigingen hun steentje willen bijdragen, zodat EINDE-GOOI tot in lengte van jaren, niet in de laatste plaats voor ons nageslacht, als een waardevol natuurgebied kan worden behouden.

bos
wei-en bouwland
heide

EINDE . G001
omstreeks 1925

V.W.G. Het Gooi e.o.

Eindegooi

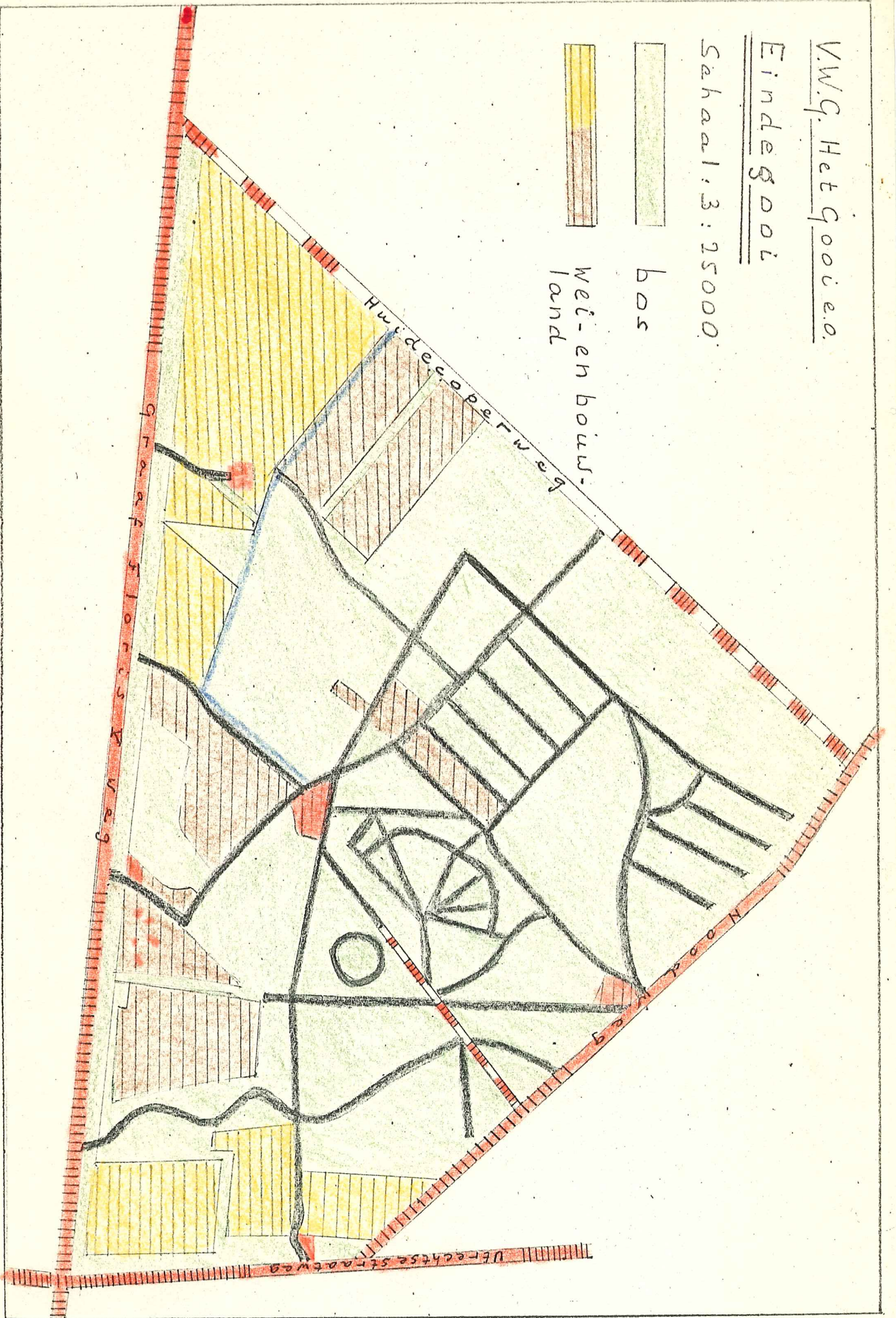
Schaal: 3:25000

bos

wei- en bouw-
land

North Head Door

Elvedoor

Scale 1:30000

Port

Point
N. of S. point

